

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2013

Dokument 2 (2013–2014)

-6 998 84 768 657 9 493 460 65 237 5 740 612 3 808 164 11 218 9 461

42 104 10 587 040 9 425 14 617 8663 38 121 24 060 15 495 17

Denne publikasjonen er tilgjengelig på Internett:
www.riksrevisjonen.no

Offentlige etater kan bestille publikasjonen fra
Departementenes servicesenter
Telefon: 22 24 20 00
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
www.publikasjoner.dep.no

Andre kan bestille fra
Bestillinger offentlige publikasjoner
Telefon: 55 38 66 00
Telefaks: 55 38 66 01
E-post: offpub@fagbokforlaget.no

Fagbokforlaget AS
Postboks 6050 Postterminalen
5892 Bergen

ISBN 978-82-8229-278-8

Forsideillustrasjon: Lars Tothammer

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2013

Dokument 2 (2013–2014)

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument 2 (2013–2014) *Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2013*. Riksrevisjonen skal medvirke til at fellesskapets midler og verdier blir brukt og forvaltet slik Stortinget har fastsatt. Det skjer gjennom revisjon, kontroll og veiledning. Målet med revisjonen er å medvirke til bedre forvaltning.

2013 var det siste året i en fireårig strategisk planperiode i Riksrevisjonen. Planlagte tiltak for året har hovedsakelig blitt gjennomført i tråd med virksomhetsplanen.

Revisjonen

Resultatet av revisjonen blir rapportert til Stortinget gjennom Dokument 1 (regnskapsrevisjonen) og Dokument 3-serien (forvaltningsrevisjoner og selskapskontrollen).

I 2013 endret Riksrevisjonen formatet for rapporteringen av resultatene fra regnskapsrevisjonen til Stortinget og vedtok nye retningslinjer for hvilke typer saker som skal rapporteres. Hensikten med endringene var å få bedre fram hva som er de alvorligste funnene, og skape et klarere skille mellom hva som er departementets ansvar å følge opp, og hva som er virksomhetsledelsens ansvar å følge opp.

Det generelle inntrykket er at statsforvaltningen og statens avlagte regnskaper og gjennomførte budsjett disponering har god kvalitet. Det er likevel rom for ytterligere forbedringer blant annet når det gjelder samordning, ikt-prosjekter, måloppnåelse, effektivitet og eierdialog.

Utviklingsaktiviteter

I 2013 gjennomgikk og systematiserte Riksrevisjonen sine eksisterende kvalitetskrav, prosedyrer, rutiner og praksis sett opp mot en standard om kvalitetssikring fra International Organisation for Supreme Audit Institutions (INTOSAI). Formålet var å gi en helhetlig presentasjon for å sikre god ledelse og kvalitet i alle ledd i arbeidet.

Arbeidet med ny strategisk plan for perioden 2014–2018 ble påbegynt allerede i 2012. Prosessen startet med at gjeldende planprosess og planstruktur ble evaluert. Arbeidet med å definere visjon og identifisere strategiske mål og arbeidet med selve utformingen av strategiene har også pågått i store deler av 2013. Planen, som ble vedtatt i desember 2013, er et resultat av en omfattende prosess med bred involvering fra alle nivåer i organisasjonen.

På bakgrunn av arbeidet med ny strategisk plan for perioden 2014–2018, konkluderte Riksrevisjonen med at det vil være hensiktsmessig å omorganisere revisjonsavdelingene fra 1. mai 2014 for å nå de nye strategiske målene. Omorganiseringen vil også medføre en reduksjon i antall årsverk.

Brukerundersøkelser

Det er et strategisk mål for Riksrevisjonen at revisjonen blir gjennomført på ensartet måte og holder høy faglig kvalitet. Brukerundersøkelsen som ble gjennomført for alle revisjonstyper i 2013 viste at forvaltningen er fornøyd med både dialogen i revisjonsprosessen, Riksrevisjonens veiledning, presentasjon av resultater og kompetanse både når det gjelder regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Når det kommer til selskapskontrollen, viser brukerundersøkelsen at Riksrevisjonen ikke når sine mål når det kommer til veiledning og presentasjon av resultater. Rapporteringsformatet for selskapskontrollen vil bli endret for å formidle resultatene bedre.

Riksrevisjonen, 9. mai 2014

For riksrevisorkollegiet

Per-Kristian Foss
riksrevisor

Innhold

1	Om Riksrevisjonen	7
1.1	Rolle og oppgaver	7
1.2	Riksrevisorkollegiet	7
1.3	Organisering	8
2	Måloppnåelse og ressursbruk	9
2.1	Måloppnåelse	9
2.2	Ressursbruk	10
3	Revisjon og rapportering til Stortinget	12
3.1	Regnskapsrevisjon	12
3.2	Selskapskontroll	14
3.3	Forvaltningsrevisjon	15
3.4	Annet	17
4	Internasjonale aktiviteter	19
4.1	Internasjonale revisjonsoppdrag	19
4.2	Fagfellevurderinger	20
4.3	Deltakelse i den globale organisasjonen av riksrevisjoner (INTOSAI)	20
4.4	Regionalt samarbeid	22
4.5	Annet revisjonssamarbeid	22
5	Bistand til utvikling av riksrevisjoner i andre land	23
5.1	Institusjonelle samarbeidsprosjekter	23
5.2	Riksrevisjonens utviklingssamarbeid og IDI (INTOSAI Development Initiative)	25
6	De ansatte i Riksrevisjonen	26
6.1	Personale og arbeidsmiljø	26
6.2	Kompetanse	28
7	Styring, administrasjon og interne aktiviteter	30
7.1	Styringen i Riksrevisjonen	30
7.2	Utviklingstiltak i organisasjonen	31
7.3	Miljø	34
7.4	Sikkerhet	35
8	Riksrevisjonens strategiske satsingsområder 2014–2018	36
8.1	Samferdsel	38
8.2	Globalisering, bistand og miljø	38
9	Budsjett og regnskap for 2013	40

Vedlegg 1:	Riksrevisjonens organisasjonskart per 31. desember 2013	43
Vedlegg 2:	Lokalisering av medarbeiderne i Riksrevisjonen per 31. desember 2013	44
Vedlegg 3:	Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2013	45
Vedlegg 4:	Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2014	46
Vedlegg 5:	Revisjonsberetning	47
Vedlegg 6:	Årsregnskap 2013	49
Vedlegg 7:	Orientering om INTOSAI Development Initiative – IDI	64

1 Om Riksrevisjonen

1.1 Rolle og oppgaver

Riksrevisjonen er et kontrollorgan for Stortinget. Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt, og at statlige midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

De overordnede rammevilkårene går fram av lov og instruks om Riksrevisjonens virksomhet.

Riksrevisjonens oppgaver er

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statlige interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler

Riksrevisjonen kan etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt. Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser.

1.2 Riksrevisorkollegiet

Den øverste ledelsen i Riksrevisjonen er et kollegium som består av fem riksrevisorer. Disse er valgt av Stortinget for en periode på fire år. I perioden fra 1. januar 2010 til 31. desember 2013 hadde kollegiet følgende sammensetting:

Leder:	Jørgen Kosmo
Varamedlem:	Eirin Faldet
Nestleder:	Arve Lønnum
Varamedlem:	Liv Zazzera
Medlem:	Annelise Høegh
Varamedlem:	Martin Engeset
Medlem:	Per J. Jordal
Varamedlem:	Heidi Grande Røys
Medlem:	Synnøve Brenden
Varamedlem:	Asmund Kristoffersen

Det ble avholdt sju ordinære møter i kollegiet i 2013. I mars ble det i tillegg gjennomført et seminar i forbindelse med utarbeidelse av ny strategisk plan for perioden 2014–2018.

3. desember 2013 valgte Stortinget riksrevisorer for perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017. Kollegiet har fra 1. januar 2014 følgende sammensetting:

Leder:	Per-Kristian Foss
Varamedlem:	Martin Engeset
Nestleder:	Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
Varamedlem:	Eirin Faldet
Medlem:	Beate Heieren Hundhammer
Varamedlem:	Kjell Arvid Svendsen
Medlem:	Gunn Karin Gjøl
Varamedlem:	Per Jordal
Medlem:	Arve Lønnum
Varamedlem:	Frode Ludvigsen

1.3 Organisering

Riksrevisjonen var i 2013 inndelt i én administrasjonsavdeling, fire regnskapsrevisjonsavdelinger og to forvaltningsrevisjonsavdelinger. Selskapskontrollen er organisert sammen med forvaltningsrevisjonen. To støtteseksjoner for revisjon arbeider med metodeutvikling og kvalitetskontroll for henholdsvis regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/selskapskontroll. Juridisk og kommunikasjonsfaglig støtte er samlet i stabsseksjonen, som sorterer direkte under revisjonsråden. Vedlegg 1 viser organisasjonskartet. Fra og med 1. mai 2014 har Riksrevisjonen ny organisering, se nærmere omtale i kapittel 7.

Riksrevisjonen har hovedkontoret sitt i Oslo og har per 31. desember 2013 regionskontor i Bergen, Bodø, Hamar, Kristiansand, Tromsø og Trondheim. I tillegg har virksomheten 14 medarbeidere på lokalkontor i andre byer. Disse lokalkontorene skal avvikles over tid. Vedlegg 2 viser et kart med oversikt over hvor Riksrevisjonen er lokalisert rundt om i landet.

Per 31. desember 2013 var det tilsatt 513 personer i Riksrevisjonen. Det utgjorde 497,5 årsverk, som er tre færre enn i 2012. 90 stillinger er lokalisert utenfor Oslo.

2 Måloppnåelse og ressursbruk

2.1 Måloppnåelse

Visjonen for strategiperioden 2010–2014 var å *"bidra effektivt til Stortingets kontroll og fremme god forvaltning"*. Det var definert fem strategiske hovedmål for perioden:

- Riksrevisjonen har allmenn tillit, og rollen og oppgavene er godt kjent i Stortinget og forvaltningen.
- Revisjonen blir gjennomført på en enhetlig måte og holder høy faglig kvalitet.
- Riksrevisjonen har kompetanse til å gjennomføre arbeidsoppgavene på en effektiv og tilfredsstillende måte.
- Riksrevisjonen er en ledende aktør innen utvikling av offentlig revisjon internasjonalt.
- Riksrevisjonen er en god arbeidsplass som tiltrekker seg og beholder kompetente og engasjerte medarbeidere.

Riksrevisjonen har allmenn tillit, og rollen og oppgavene er godt kjent i Stortinget og forvaltningen

Som kontrollorgan for Stortinget er Riksrevisjonen avhengig av tillit fra allmennheten. Riksrevisjonen gjennomførte ingen omdømmeundersøkelse i 2013, men gjennomførte brukerundersøkelser og følger dessuten kontinuerlig med i media på om det er indikasjoner på sviktende tillit. Til tross for noe negativ medieomtale i to saker høsten 2013 er det ikke forhold i tilbakemeldingene på verken brukerundersøkelsene om dialog og kompetanse, Stortingets merknader til Riksrevisjonens dokumenter eller omtale i sosiale medier som tilsier at målet ikke ble nådd i 2013. Det er imidlertid alltid rom for forbedringer, og det pågår en gjennomgang av Riksrevisjonens rutiner, blant annet i forbindelse med utarbeidelse av ny kommunikasjonsstrategi for perioden 2014–2018. Det legges til grunn at Riksrevisjonens dokumenter skal legges fram for Stortinget når de er ferdigstilt.

For å opprettholde tillit er det viktig at alle medarbeiderne utviser faglig og personlig integritet under utøvelsen av arbeidet. Høsten 2012 ble det gjennomført en egenevaluering av håndtering av integritet i Riksrevisjonen. Egenevalueringen benyttet en metodikk utviklet av INTOSAI (International Organisation for Supreme Audit Institutions) og ble gjennomført med bistand fra to medarbeidere fra den europeiske revisjonsretten – ECA. Evalueringen ble presentert for Riksrevisjonens toppledelse i februar 2013. Hovedkonklusjonen fra gjennomgangen var at de sårbarhetene som ble identifisert, er balansert av ulike eksisterende kontrolltiltak, men det er fortsatt mulig å gjennomføre tiltak for ytterligere å senke risikoen for integritetsbrudd.

Flere slike tiltak er gjennomført i 2013. Det er vurdert hvilke stillinger Riksrevisjonen har hvor risikoen for integritetsbrudd er høy, og nødvendige kontrolltiltak er iverksatt.

Høsten 2013 ble det gjennomført en bevissthetskampanje for alle ansatte.

Revisjonen blir gjennomført på en enhetlig måte og holder høy faglig kvalitet

Revisjonsmetodikken i Riksrevisjonen er i tråd med internasjonale standarder. Det arbeides kontinuerlig for at revisjonen skal være mest mulig enhetlig. Riksrevisjonen prioriterer revisjonsoppgavene sine ut fra en helhetlig vurdering av risiko og vesentlighet, se nærmere omtale i kapittel 7.

For å sikre at revisjonen er i tråd med lov, instruks og revisjonsstandarder, gjennomfører Riksrevisjonen årlig kvalitetskontroll av de ulike revisjonstypene. Eventuelle

avvik som blir avdekket i kontrollene brukes som innspill til det kontinuerlige forbedringsarbeidet.

Brukerundersøkelser i forvaltningen, som ble gjennomført etter at revisjonsresultatene i alle de tre revisjonstypene var framlagt, viser gode resultater. Særlig dialogen med Riksrevisjonen oppleves som god, og de ansatte i Riksrevisjonen oppfattes som profesjonelle og kompetente. Brukerundersøkelsene er nærmere omtalt i kapittel 3.

Riksrevisjonen har kompetanse til å gjennomføre arbeidsoppgavene på en effektiv og tilfredsstillende måte

Godt kvalifiserte medarbeidere med variert utdanningsbakgrunn er det viktigste fundamentet for virksomheten til Riksrevisjonen. Riksrevisjonen satser derfor bevisst på å rekruttere medarbeidere med god kompetanse og legge til rette for opplæring og utvikling som er med på å sikre at oppgavene kan løses på en god måte. Se nærmere omtale av temaet i kapittel 6.

En stor del av forvaltningen (86 prosent av respondentene) mener at Riksrevisjonen har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre oppgavene sine, jf. brukerundersøkelsen.

Riksrevisjonen har sammen med Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) hatt stor oppmerksomhet mot å profesjonalisere offentlig revisjon nasjonalt. Annethvert år arrangeres et seminar for offentlig revisjon. I samarbeidet mellom NKRF og Riksrevisjonen inngår også utvikling av prinsipper for god offentlig revisjonsskikk som kan bidra til å høyne kompetanse og kvalitet innen offentlig revisjon. Høsten 2013 var det oppstart av MBA-studiet i offentlig revisjon ved Norges Handels-høyskole (NHH). Studiet er et deltidsstudium på masternivå. Foruten NHH, bidrar Universitetene i Bergen og Nordland i undervisningen.

Riksrevisjonen er en ledende aktør innen utvikling av offentlig revisjon internasjonalt

Riksrevisjonen har en viktig rolle i INTOSAI, den globale organisasjonen av riksrevisjoner. Riksrevisjonen bidrar, både multinasjonalt og bilateralt, i implementeringen av de internasjonale standardene for offentlig revisjon. I tillegg er Riksrevisjonen engasjert i institusjonelle bistandsprosjekter og korttidsoppdrag rettet mot institusjonsutvikling av riksrevisjoner i andre land. I 2013 hadde Riksrevisjonen revisjonsoppdrag for åtte internasjonale organisasjoner. Se også kapittel 4 og 5 om internasjonale aktiviteter og bistand til utvikling av riksrevisjoner i andre land.

Riksrevisjonen er en god arbeidsplass som tiltrekker seg og beholder kompetente og engasjerte medarbeidere

Riksrevisjonen har lav turnover og et godt arbeidsmiljø. Rekrutteringssituasjonen må betegnes som god, da det gjennomgående er flere godt kvalifiserte søkere til stillinger i virksomheten Riksrevisjonen. Se nærmere omtale av Riksrevisjonen som arbeidsplass i kapittel 6.

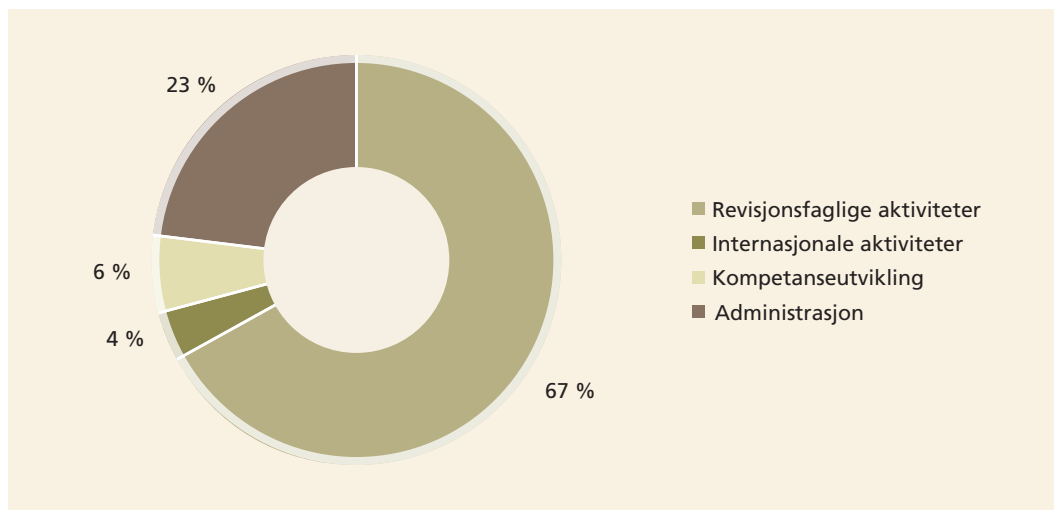
Målsettingene i avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) ble oppfylt i 2013, se nærmere omtale i kapittel 6.

2.2 Ressursbruk

Figur 1 viser fordelingen av personellressursene på de ulike aktivitetene i 2013. Ressurser som er brukt til revisjonsfaglige aktiviteter, har økt med to prosentpoeng i forhold til 2012. Samtidig har andelen ressurser til kompetanseutvikling gått tilbake

til et mer normalt nivå, fra ni til seks prosent. Den forholdsvis høye andelen av ressurser til kompetanseutvikling i 2012 skyldtes utstrakt opplæring knyttet til innføringen av nye revisjonsstandarder, nytt elektronisk revisjonsstøttesystem og elektronisk saksbehandling. Ressurser til administrasjon ligger på omtrent samme nivå som i 2012.

Figur 1 Fordelingen av ressursene på de ulike aktivitetene i 2013

Tabell 1 viser revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene i årene fra 2010 til 2013. Ressursinnsatsen innen selskapskontroll har økt noe, i samsvar med signaler fra Stortinget.

Tabell 1 Revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene i perioden 2009–2012, i prosent

Revisjonstype	2010	2011	2012	2013
Regnskapsrevisjon	68	66	65	66
Forvaltningsrevisjon	26	28	28	26
Selskapskontroll	6	6	7	8

3 Revisjon og rapportering til Stortinget

3.1 Regnskapsrevisjon

Innholdet i regnskapsrevisjonen:

Riksrevisjonen skal ved revisjon av regnskapene kontrollere om regnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske virksomheten. Det omfatter å

- a) bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler
- b) kontrollere om disposisjonene som ligger til grunn for regnskapet, er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger samt gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for statlig økonomiforvaltning

Rapportering til Stortinget av resultatene fra regnskapsrevisjonen

I 2013 endret Riksrevisjonen formatet for rapporteringen av resultatene fra regnskapsrevisjonen til Stortinget (Dokument 1) og vedtok nye retningslinjer for hvilke typer saker som skal rapporteres.

Hensikten med endringene var å få bedre fram hva som er de alvorligste funnene, og skape et klarere skille mellom hva som er departementets ansvar å følge opp, og hva som er virksomhetsledelsens ansvar å følge opp.

Riksrevisorkollegiets beretning og vedtak utgjør nå del I i Dokument 1. I beretningen omtales de mest alvorlige funnene og eventuelt gjennomgående feil og mangler. Anbefalinger på overordnet nivå gis i beretningen dersom det er aktuelt. Resultatet av tverrgående undersøkelser omtales i beretningen enten funnene er vesentlige eller ei.

Rapportene om resultatet av revisjonen på departementsområdene (departementsrapportene) utgjør nå del II i Dokument 1.

Departementsrapportene har blitt vesentlig endret. Merknader som inntas, vil være knyttet til ansvar på departementsnivå. Slike merknader kan gjelde vesentlige feil i statsregnskapet, vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap, lover og regler som ikke fungerer som forutsatt, manglende eller mangelfullt regelverk og manglende eller ikke tilstrekkelig oppfølging av tidligere rapporterte forhold. Problemstillinger som Stortinget er særlig opptatt av, eller som er tema i den offentlige debatten, kan påvirke vesentlighetsvurderingen. I det nye formatet legges det også større vekt på å gi tydeligere anbefalinger om nødvendige forbedringer.

Statsrådets svar på Riksrevisjonens merknader og anbefalinger tas ikke lenger inn i sin helhet i dokumentet, men følger som vedlegg. Hovedbudskapet i svaret skal imidlertid gjengis i departementsrapporten.

Revisjonsfunn som knytter seg til underliggende virksomheters ansvar, rapporteres som hovedregel ikke lenger til Stortinget. Unntakene er når funnene krever overordnede avklaringer og spesiell oppfølging i departementets styringsdialog med virksomheten, når funnene har visse budsjettmessige konsekvenser, og når det er forhold ved en virksomhet som antas å ha spesiell interesse for Stortinget.

Revisjonen for regnskapsåret 2012 – Dokument 1 (2013–2014)

Den årlige finansielle revisjonen for regnskapsåret 2012 omfattet 17 departementer og Statsministerens kontor, med til sammen 217 underliggende etater, i tillegg til Stortinget og tre virksomheter som er underlagt Stortinget.

Riksrevisjonen reviderte også

- regnskapene til Garantikassen for fiskere og Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskere
- bruk av fylkesvegmidler som regnskapsføres av Statens vegvesen (etter avtale) – det er sendt oppsummeringsbrev til 18 fylkesrevisjoner om resultatet av denne kontrollen
- de kommunevise skatteregnskapene, som er delregnskaper til skatteetatens samlede regnskap

I tillegg ga Riksrevisjonen revisjonsberetning til fem nordiske virksomheter og til FN-sambandet.

Av til sammen 217 statlige virksomheter som har fått revisjonsberetning, var det åtte statlige virksomheter som fikk revisjonsberetning med forbehold (modifisert beretning) grunnet feil i regnskape. 28 virksomheter fikk vesentlige merknader til utvalgte disposisjoner.

Det generelle inntrykket er at statsforvaltningen og statens avlagte regnskaper og gjennomførte budsjettdisponering har god kvalitet. Det er likevel rom for ytterligere forbedringer.

Blant de 28 virksomhetene som fikk vesentlige merknader til utvalgte disposisjoner, var det flere store virksomheter med ansvar for viktige samfunnstjenester og tjenester med stor betydning for brukerne. Riksrevisjonen fant det alvorlig at flere av disse store virksomhetene hadde fått merknader flere år på rad.

Riksrevisjonens hovedfunn var følgende:

- for dårlig samordning
- fragmentert og kortsiktig bruk av virkemidler
- svakheter ved gjennomføring og oppfølging av store prosjekter og ikt-prosjekter
- forskjellsbehandling
- utfordringer med internasjonalisering
- mangler ved forebygging og avdekking av misligheter

Brukerundersøkelse om regnskapsrevisjonen

Resultatene fra brukerundersøkelsen om regnskapsrevisjon for regnskapsåret 2012 bygger på svar fra 195 reviderte virksomheter og departementer. Tabell 2 viser måloppnåelsen knyttet til de aktuelle resultatindikatorene. Alle de fire målene er nådd med god margin, med ytterligere forbedringer av resultatnivået fra året før.

Tabell 2 Resultatindikator og måloppnåelse for regnskapsrevisjonen

Resultatindikator	Måloppnåelse		
	2013	2012	2011
Minst 80 % av forvaltningen opplever god dialog med Riksrevisjonen.	94 %	93 %	88 %
Minst 70 % av forvaltningen opplever at veiledningsrollen blir gjennomført på en relevant og konstruktiv måte.	78 %	78 %	71 %
Minst 80 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen presenterer resultatene av revisjonen på en god, balansert og troverdig måte.	93 %	87 %	88 %
Minst 75 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen har tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen av oppgavene.	90 %	86 %	87 %

3.2 Selskapskontroll

Innholdet i selskapskontrollen:

Riksrevisjonen vurderer gjennom selskapskontrollen om statens interesser i selskaper m.m. forvaltes i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. Kontrollen skal belyse forhold av stor samfunnsmessig eller prinsipiell betydning på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsvurderinger. Kontrollen utføres ut fra følgende perspektiver:

- etterlevelse av lover, regler og vedtak
- ivaretagelse av samfunnsmessige oppgaver og sektorpolitiske mål
- effektiv og økonomisk forsvarlig drift
- korrekt informasjon til Stortinget og Riksrevisjonen

Kontroll med forvaltningen av statlige selskaper for 2012 – Dokument 3:2 (2013–2014)

Kontrollen for 2012 omfattet 44 heleide aksjeselskaper, 31 deleide aksjeselskaper, åtte allmennaksjeselskaper (ASA), fire regionale helseforetak, åtte statsforetak, seks selskaper som er organisert ved særskilt lov, og 24 studentsamskipnader.

Riksrevisjonen hadde merknader til gjennomføringen av regjeringens Eierpolitikk og til forvaltningen av statens interesser i selskaper og foretak under Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Samferdselsdepartementet. Flere departementer har et stort potensial for å styrke Eierdialogen. Videre viste kontrollen at

- de regionale helseforetakenes styring og oppfølging av underliggende helseforetak i varierende grad er tilpasset foretakenes egenart, risiko og vesentlighet
- omstillingen ved Oslo universitetssykehus så langt ikke har gitt klare forbedringer i verken pasientbehandlingen eller ressursutnyttelsen
- det er svak samfunnsmessig og økonomisk måloppnåelse for godstransport på bane
- flere selskaper som forvaltes av universiteter og høyskoler, over tid har bygget opp betydelige bankinnskudd og omløpsmidler
- departementene må følge opp selskapenes arbeid med likestilling og mangfold bedre

Brukerundersøkelse om selskapskontrollen

Resultatene fra brukerundersøkelsen i 2013 om selskapskontrollen for regnskapsåret 2012 er utarbeidet på grunnlag av 20 svar fra departementer og foretak/selskaper som har vært gjenstand for kontroller som er rapportert i Dokument 3:2 (2013–2014). Tabell 3 viser måloppnåelsen knyttet til de aktuelle resultatindikatorene.

Tabell 3 Resultatindikator og måloppnåelse for selskapskontrollen

Resultatindikator	Måloppnåelse		
	2013	2012	2011
Minst 80 % av forvaltningen opplever god dialog med Riksrevisjonen.	89 %	84 %	83 %
Minst 70 % av forvaltningen opplever at veilederrollen gjennomføres på en relevant og konstruktiv måte.	66 %	57 %	55 %
Minst 80 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen presenterer resultatene av revisjonen på en god, balansert og troverdig måte.	72 %	71 %	76 %
Minst 75 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen har tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen av oppgavene	83 %	82 %	75 %

Selskapskontrollen har svært god måloppnåelse på resultatindikatorerne for god dialog med forvaltningen og for tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen av kontrollen. Eierdepartementene og selskapene er i hovedsak fornøyd med informasjonen de får om formålet med og gjennomføringen av kontrollene.

Selskapskontrollen oppnår lavere skår på resultatindikatorerne for god veiledning og presentasjon av revisjonsresultatene på en god, balansert og troverdig måte. Selskapskontrollen gir ikke løpende veiledning gjennom kontrollen, men påpeker svakheter og forbedringsområder som eierdepartementene og selskapene bør ha oppmerksomheten rettet mot.

Riksrevisjonen har for 2013 vedtatt å endre rapporteringsformatet for selskapskontrollen, slik at det blir tilsvarende formatet for forvaltningsrevisjonen. Riksrevisjonen mener at en slik omlegging vil bidra til å bedre formidlingen av revisjonsresultatene.

3.3 Forvaltningsrevisjon

Innholdet i forvaltningsrevisjonen:

Riksrevisjonen skal gjennom systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger, fremskaffe relevant informasjon til Stortinget om iverksettelse og virkninger av offentlige tiltak e.l., herunder om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med Stortingets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de målene som Stortinget har satt på området,
- c) regelverk fastsatt av Stortinget etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy, virkemidler og regelverk er effektive og hensiktsmessige for å følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger,
- e) beslutningsgrunnlaget fra regjeringen til Stortinget er tilstrekkelig, og
- f) forvaltningen gjennomfører vedtatt miljøpolitikk slik at prinsippet om bærekraftig utvikling og god forvaltning av naturressursene etterleves.

Forvaltningsrevisjon bør begrenses til saker av prinsipiell, økonomisk eller stor samfunnsmessig betydning.

Forvaltningsrevisjoner som ble sluttført i 2013

I 2013 oversendte Riksrevisjonen 12 forvaltningsrevisjoner til Stortinget. I flere av disse dokumenteres det at måloppnåelsen og effektiviteten kan bli bedre. Det er også en for svak forvaltningspraksis på noen av de undersøkte områdene. Et gjennomgående tema er at forvaltningens styring, oppfølging og kontroll må tilpasses bedre til de målene og kravene som gjelder for virksomheten eller området. I tillegg er det i enkelte tilfeller manglende samsvar mellom politiske mål og forvaltningens bruk av virkemidler. Videre er det i flere av revisjonene påvist et behov for å styrke samarbeidet og koordineringen mellom ulike deler av statsforvaltningen og/eller på tvers av forvaltningsnivåene.

Vedlegg 3 viser en oversikt over alle forvaltningsrevisjonene som ble oversendt Stortinget i 2013. Vedlegg 4 gir en oversikt over påbegynte forvaltningsrevisjoner som blir videreført i 2014.

Forbedringer i forvaltningen

Riksrevisjonen følger opp alle forvaltningsrevisjoner som er behandlet i Stortinget, ved å kontrollere at forvaltningen har iverksatt tiltak for å rette opp påviste mangler. Oppfølgingen skjer normalt tre år etter stortingsbehandlingen. Resultatene blir presentert for Stortinget i det årlige Dokument 3:1.

Dokument 3:1 (2013–2014) omhandler oppfølgingen av 12 forvaltningsrevisjoner. For ni av sakene viser oppfølgingen at forvaltningen har gjort forbedringer, og sakene er avsluttet. Eksempler på forbedringer:

- Helse- og omsorgsdepartementet og de regionale helseforetakene har satt i verk flere tiltak for å oppnå en bedre nasjonal kostnadskontroll og styring i spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene har samlet sett hatt et positivt økonomisk resultat siden 2009. I 2010 og 2012 hadde alle regionene overskudd.
- Samferdselsdepartementet har gjennom Statens vegvesen iverksatt flere tiltak for å bedre driften og vedlikeholdet av vegnettet, og departementet melder om forbedret resultatoppnåelse på området.

Tre saker følges videre:

- *Riksrevisjonens undersøkelse av korleis Miljøverndepartementet ivaretek sitt nasjonale ansvar for freda og verneverdige bygningar*, Dokument nr. 3:9 (2008–2009)
- *Riksrevisjonens undersøkelse av Enova SFs drift og forvaltning*, Dokument 3:6 (2009–2010)
- *Riksrevisjonens undersøkelse om oppfølging av og kvalitet i private institusjoner innen tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige*, Dokument 3:7 (2009–2010)

Brukerundersøkelse om forvaltningsrevisjonen

Resultatene fra brukerundersøkelsen i 2013 om forvaltningsrevisjonen er utarbeidet på grunnlag av 14 rapporter og totalt 36 svar – 21 svar fra departementer og 15 svar fra virksomheter.

Tabell 4 viser måloppnåelsen knyttet til de aktuelle resultatindikatorne.

Tabell 4 Resultatindikator og måloppnåelse for forvaltningsrevisjonen

Resultatindikator	Måloppnåelse		
	2013	2012	2011
Minst 80 % av forvaltningen opplever god dialog med Riksrevisjonen.	88 %	90 %	85 %
Minst 70 % av forvaltningen opplever at veilederrollen gjennomføres på en relevant og konstruktiv måte.	71 %	63 %	74 %
Minst 80 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen presenterer resultatene av revisjonen på en god, balansert og troverdig måte.	80 %	74 %	83 %
Minst 75 % av forvaltningen opplever at Riksrevisjonen har tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen av oppgavene.	85 %	79 %	83 %

Forvaltningsrevisjonen har god måloppnåelse på alle resultatindikatorene.

Forvaltningsrevisjonen har lavest skår på resultatindikatoren for veilederrollen. Tatt i betraktning at forvaltningsrevisjonen primært veileder gjennom sine skriftlige rapporter og ikke gjennom løpende veiledning til forvaltningen, anses det oppnådde resultatet likevel som tilfredsstillende. Rapporteringen av forvaltningsrevisjoner ble lagt om i 2012, og omleggingen innebærer at Riksrevisjonen har begynt å gi anbefalinger. Anbefalingene gis på overordnet nivå og peker på forbedringsområder og retning, men det er opp til forvaltningen selv å velge virkemidler og tiltak.

3.4 Annet

Internasjonale standarder

Høsten 2010 vedtok kongressen for den internasjonale organisasjonen av riksrevisjoner, INTOSAI, nye internasjonale standarder for finansiell revisjon, etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon (ISSAI). Riksrevisjonen har i 2013 videreført arbeidet med å implementere standardene, blant annet ved å oppdatere interne revisjonsfaglige dokumenter.

Tips til Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har en elektronisk tipskanal på hjemmesiden sin. I 2013 ble det registrert rundt 230 tips, mot 210 i 2012. De fleste av tipsene gjelder saker som ikke kan karakteriseres som misligheter, men som likevel kan være nyttige for revisjonen.

Undervisning, foredragsvirksomhet, seminar og lignende

Riksrevisjonen har bidratt med undervisning og foredrag i flere sammenhenger, blant annet for forvaltning, statlige selskaper, interesseorganisasjoner og utvalg og på etterspørsel fra eksterne kursarrangører. I 2013 holdt riksrevisor og medarbeidere i Riksrevisjonen en rekke revisjonsfaglige og andre foredrag i eksterne forumer.

Kommunikasjon

I 2013 arrangerte Riksrevisjonen fire pressekonferanser i forbindelse med offentliggjøring av dokumenter.

Mediestatistikken viser at omtalen av Riksrevisjonen var mindre i 2013 enn i 2012. De mest omtalte sakene i 2013 var Riksrevisjonens undersøkelse av havbruksforvaltningen, kontrollen med forvaltningen av statlige selskaper, undersøkelsen av statens arbeid med CO₂-håndtering, saken om planlagt revisjon av NRK, utnevnelsen av ny riksrevisor og undersøkelsen om bompengeforvaltningen.

Den negative omtalen av Riksrevisjonen i media gikk opp fra 3 prosent i 2012 til 9 prosent i 2013. Omtalen var knyttet til to enkeltsaker. Se mer om medieomtale i kapittel 2.

4 Internasjonale aktiviteter

Riksrevisjonens strategiske mål for sitt internasjonale engasjement er å være en ledende aktør innenfor utvikling av offentlig revisjon internasjonalt.

4.1 Internasjonale revisjonsoppdrag

Riksrevisjonen har som mål aktivt å søke oppdrag som ekstern revisor i internasjonale organisasjoner som er viktige for Norge. I tråd med INTOSAIs prinsipper ønsker Riksrevisjonen gjennom dette arbeidet å påvirke til større åpenhet og bedre forvaltning i de mange internasjonale organisasjonene som Norge er medlem av.

Riksrevisjonen har som mål å ha mellom fem og åtte oppdrag som ekstern revisor i internasjonale organisasjoner. I 2013 hadde Riksrevisjonen følgende revisjonsoppdrag:

- EFTAs overvåkingsorgan (ESA), EFTA-domstolen og EFTA-sekretariatet og EØS-overføringene til nye EU-medlemmer
Riksrevisjonen har siden 1992 vært medlem av EFTA Board of Auditors (EBOA) i Brussel. Nytt medlem fra Riksrevisjonen ble oppnevnt fra 1. januar 2012 og er valgt som leder av EBOA.
- Det europeiske laboratoriet for molekylærbiologi (EMBL), Den europeiske konferansen for molekylærbiologi (EMBC) og Den europeiske organisasjonen for molekylærbiologi (EMBO)
Riksrevisjonen har hatt vervet som ekstern revisor for disse tre organisasjonene, som har hovedsete i Heidelberg, for regnskapsårene 2007–2012. Oppdraget ble avsluttet i juni 2013.
- NATOs revisjonsråd
Riksrevisjonen har siden 1. september 2010 hatt én representant i NATOs revisjonsråd i Brussel. Representanten sitter i en periode på fire år.
- EPOs revisjonsråd
Riksrevisjonen har siden 1. januar 2013 hatt én representant i revisjonsrådet for EPO (Den europeiske patentorganisasjonen) i München. Representanten sitter i en periode på fem år.
- CERNs rådgivende revisjonskomité (SACA)
Riksrevisjonen har siden 1. januar 2013 hatt én representant i CERNs rådgivende revisjonskomité SACA (Standing Advisory Committee on Audits) i Genève. Representanten sitter i en periode på tre år.
- INTERPOL – den internasjonale politiorganisasjonen
Riksrevisjonen ble utnevnt som ekstern revisor for INTERPOL (International Criminal Police Organization) i Lyon høsten 2010. Oppdraget var innledningsvis for en periode på tre år, men ble i 2013 fornyet for ytterligere tre år (regnskapsårene 2013–2015).
- IRENA – det internasjonale byrået for fornybar energi
Riksrevisjonen påtok seg i 2010 å revidere regnskapet for komiteen som forberedte etableringen av IRENA (International Renewable Energy Agency), som har hovedsete i Abu Dhabi i De forente arabiske emirater. Riksrevisjonen ble deretter valgt som ekstern revisor for regnskapsårene 2011 og 2012. Oppdraget ble avsluttet i juni 2013.
- Nordic Optical Telescope Scientific Association (NOTSA)
NOTSA er formelt en svensk stiftelse. Den ble grunnlagt i 1984 som en non-profit-organisasjon. Revisjonsansvaret har gått på omgang mellom de nordiske landenes

riksrevisjoner. Riksrevisjonen har revisjonsansvaret i fire år, dvs. for regnskapsårene 2010–2013.

4.2 Fagfellevurderinger

Fagfellevurderinger (*peer reviews*) er et nyttig verktøy for riksrevisjoner for å få gjennomført revisjonsfaglige og institusjonelle vurderinger av revisjonspraksis og egen organisasjon. Team sammensatt av andre riksrevisjoner gir nyttige vurderinger og anbefalinger som riksrevisjoner kan bruke for å bedre sin revisjon og for å få mer effektive og målrettede organisasjoner. Den norske riksrevisjonen blir ofte forespurt om å delta i og også lede slike fagfellevurderinger, og har opparbeidet verdifull erfaring på området. Erfaring viser dessuten at de revisorene som deltar i slike institusjonsgjennomganger, oppnår stort faglig utbytte og læring.

Etter at Riksrevisjonen i 2012 deltok i fagfellevurderingen av den islandske riksrevisjonens praksis for forvaltningsrevisjon, ble det i 2013 gjennomført en tilsvarende evaluering av islendingenes regnskapsrevisjonspraksis med deltakelse fra Riksrevisjonen.

Ved slutten av 2013 startet revisorer fra Riksrevisjonen arbeidet med å lede det internasjonale teamet som skal gjennomføre en fagfellevurdering av den amerikanske riksrevisjonen (U.S. GAO). Det er tredje gang Riksrevisjonen deltar i en fagfellevurdering av GAO, og andre gang Riksrevisjonen leder arbeidet.

Et team fra Riksrevisjonen skal delta i en fagfellevurdering av riksrevisjonen i Litauen. Forberedelser til fagfellevurderingen ble gjennomført i 2013, og feltarbeid og rapportering skal gjennomføres i 2014.

4.3 Deltakelse i den globale organisasjonen av riksrevisjoner (INTOSAI)

Riksrevisjonen er medlem av den globale organisasjonen av riksrevisjoner, INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions), og den regionale organisasjonen for Europa, EUROSAI (European Organisation of Supreme Audit Institutions).

INTOSAI er etablert for å være en møteplass for utveksling av ideer og erfaringer mellom riksrevisjoner. Organisasjonen skal bidra til å fremme den faglige utviklingen av revisjonsfaget innen offentlig revisjon. Riksrevisjonen spiller i dag en viktig rolle i INTOSAI, og riksrevisoren er medlem av styret i INTOSAI og av finans- og administrasjonskomiteen (FAC) i organisasjonen.

Riksrevisjonen har gjennom sitt medlemskap i FAC ledet en arbeidsgruppe som har jobbet med å reformere de økonomiske rammebetingelsene for INTOSAI. Arbeidet ble sluttført og rapportert på INTOSAI-kongressen i oktober 2013, hvor en rekke endringer i INTOSAIs økonomireglement ble vedtatt.

Utvikling og implementering av internasjonale standarder for offentlig revisjon

INTOSAI har fortsatt arbeidet med å utvikle rammeverket for standarder og retningslinjer for offentlig revisjon. Høsten 2013 vedtok kongressen for INTOSAI grunnleggende prinsipper for offentlig revisjon samlet for revisjonstypene finansiell revisjon, etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon.

Riksrevisjonen deltar i implementeringen av standardene og retningslinjene blant annet gjennom foredragsholdere på internasjonale seminar for offentlig revisjon, både

multinasjonalt og bilateralt. Implementering av ISSAI-ene (International Standards for Supreme Audit Institutions) er en viktig del av det bistandsarbeidet Riksrevisjonen utfører mot riksrevisjoner i utviklingsland.

Riksrevisjonen leder komiteen i INTOSAI som har ansvar for å utarbeide og vedlikeholde standarder for etterlevelserevisjon (Compliance Audit). Komiteen har i 2013 lagt vekt på å bidra i implementeringen av standardene på verdensbasis og å utarbeide en ny ISSAI med grunnleggende prinsipper for etterlevelserevisjon. Riksrevisjonen er i tillegg medlem av komiteene for forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon.

Ikt-revisjon

Riksrevisjonen har også i 2013 hatt koordineringsansvaret for et prosjekt innen Green IT og har deltatt i prosjektene Cloud Computing og Optimizing Information Technology i INTOSAI IT Working Group. Sluttrapporter fra prosjektene ble ferdigstilt våren 2013. Riksrevisjonen har gjennom sitt engasjement i EUROSAI IT Working Group i 2013 deltatt i arbeidet med å videreutvikle et egenevalueringsverktøy for hvordan ikt-revisjon er organisert og utført i riksrevisjoner.

Institusjonsutvikling av riksrevisjoner

Riksrevisjonen ble i 2006 medlem av INTOSAIs arbeidsgruppe for institusjonsutvikling av riksrevisjoner for å styrke kompetansen på et område som har blitt et satsingsområde for Riksrevisjonen. Gruppen har utviklet flere retningslinjer for hvordan riksrevisjoner best utvikles, og stimulerer til større grad av samordning av kapasitetsbyggingsaktiviteter mellom de mange aktørene som er involvert både fra giversiden og kompetansebyggingssiden. Gruppen arbeider tett med IDIs sekretariat for samarbeidet mellom INTOSAI og giversamfunnet for å sikre samarbeid og koordinering og dessuten implementering av aktivitetene. Arbeidsgruppen fungerer i tillegg som en møteplass for INTOSAIs regioner og gir nyttige innspill til det arbeidet INTOSAI gjør for å øke kapasiteten til medlemmene.

Miljørevisjon

I 2013 fullførte Norge et prosjekt i INTOSAIs miljøarbeidsgruppe som gikk ut på å utarbeide en veileder. Prosjektet startet i 2010. Formålet med veilederen er å gjøre miljørevisorer verden rundt bedre i stand til å integrere mislighetsaspektet når de gjennomfører revisjoner av miljø- og naturressursforvaltning. Høsten 2013 holdt Riksrevisjonen et éndagsseminar om praktisk bruk av veilederen i forbindelse med årsmøtet til EUROSAI's miljøarbeidsgruppe. Temaet for seminaret var misligheter og korrupsjon i fiskeriforvaltning.

Riksrevisjonen har siden 2008 ledet arbeidsgruppen for miljørevisjon i den europeiske paraplyorganisasjonen for riksrevisjoner, EUROSAI. Arbeidsgruppens oppgaver er å spre kunnskap om miljørevisjon til medlemmene, bidra til samarbeid på området og styrke metodisk og tematisk kunnskap innen området miljørevisjon. Tiltakene arbeidsgruppen har iverksatt i løpet av 2013, har gått ut på å arrangere faglige forumer for erfaringsutveksling knyttet til områdene vannforvaltning, arealbruk, kvalitativ og kvantitativ analyse og å utvikle metoder for å avdekke risiko for misligheter i miljø- og ressursrevisjon. I tillegg har sekretariatet bidratt til å utvikle og gjennomføre et helhetlig miljørevisjonskurs, i regi av den globale arbeidsgruppen for miljørevisjon (INTOSAI WGEA), som skal gi revisorer den basiskompetansen de trenger for å iverksette revisjoner på miljøområdet.

Norge har deltatt i en samarbeidsrevisjon om kontroll med avfallseksport som ble ledet av riksrevisjonen i Nederland. Rapporten fra samarbeidet ble offentliggjort 11. oktober 2013. Norge har bidratt med funn og vurderinger fra *Riksrevisjonens*

undersøkelse om håndtering av farlig avfall (Dokument 3:7 (2011–2012)). Samarbeidsrevisjonen viser at det er store forskjeller mellom hvordan landene håndhever forordningen, noe som kan føre til at eksport av avfall skjer via land med mindre kontroll og mildere sanksjoner ved brudd på forordningen. Konsekvensen er økt risiko for ulovlig eksport av avfall og at avfallet ikke blir forsvarlig behandlet. Resultatene og anbefalingene fra samarbeidsrevisjonen er formidlet i arbeidet med å forbedre håndhevingen av forordningen på EU-nivå.

4.4 Regionalt samarbeid

Det nordiske samarbeidet består av riksrevisjonen til henholdsvis Danmark, Sverige, Finland, Færøyene, Island og Norge. Samarbeidet foregår på både riksrevisor- og ekspertnivå. Et gjennomgående tema i 2013 har vært risiko- og områdeanalyser knyttet til revisjon.

Det nordisk-baltisk-polske samarbeidet består av riksrevisjonen til henholdsvis Danmark, Sverige, Finland, Norge, Estland, Litauen, Latvia og Polen. Det sentrale i samarbeidet i 2013 har vært revisjon av nasjonalparker og EU-revisjon. Samarbeidet tok i 2011 initiativ til en felles revisjon av nasjonalparker hvor Danmark, Kroatia, Litauen (koordinator), Norge, Polen og Ukraina deltar, mens Armenia og Estland er observatører. Landene utarbeider nasjonale rapporter til sine respektive parlamenter. Med utgangspunkt i disse rapportene utarbeides det en felles rapport. Den er planlagt ferdigstilt høsten 2014.

4.5 Annet revisjonssamarbeid

Parallellrevisjon av Arktisk råd

Den norske og den russiske riksrevisoren tok i 2011 initiativ til en felles revisjon av Arktisk råd. I tillegg til Russland og Norge – som koordinerer arbeidet – deltar Danmark, Sverige og USA i revisjonen, mens Finland, Island og Canada er observatører. Formålet med revisjonen er å beskrive de miljømessige utfordringene og de økonomiske mulighetene i Arktis og vurdere i hvilken grad Arktisk råd og de nasjonale myndighetene møter utfordringene, og dessuten vurdere på hvilken måte rådets anbefalinger følges opp, og om rådet er hensiktsmessig organisert.

Landene utarbeider nasjonale rapporter til sine respektive parlamenter. Med utgangspunkt i disse rapportene utarbeides det et felles memorandum. Det er utarbeidet et sett med felles problemstillinger, og en del revisjonshandlinger utføres i fellesskap.

Sverige leverte sin rapport til Riksdagen i mai 2013, og Danmark leverte sin rapport til Folketinget i desember samme år. Russland, USA og Norge vil avslutte sitt rapportarbeid våren 2014. Memorandumet planlegges ferdigstilt sommeren 2014.

Parallellrevisjon av atomsikkerhetsarbeidet i nordområdene

Den norske og den russiske riksrevisjonen gjennomførte i perioden 2008–2009 en parallellrevisjon av atomsikkerhetsarbeidet i nordområdene. Revisjonen ble rapportert til Stortinget i Dokument 3:9 (2009–2010). Videre ble det gjennomført en revisjon i 2010 som ble rapportert til Stortinget i Dokument 3:5 (2011–2012). I perioden 2013–2014 er det gjennomført en parallell oppfølgingsrevisjon av atomsikkerhetsarbeidet i nordområdene. Den vil bli rapportert i 2014.

5 Bistand til utvikling av riksrevisjoner i andre land

Målet for Riksrevisjonens utviklingssamarbeid er å bistå riksrevisjoner i utvalgte land slik at de kan bidra mer effektivt til å fremme godt styresett. I dette arbeidet tar Riksrevisjonen utgangspunkt i de internasjonale standardene for offentlig revisjon og eksempler på velfungerende regionale løsninger, og gir opplæring og veiledning innen ulike revisjonsformer og styrking av institusjonene.

5.1 Institusjonelle samarbeidsprosjekter

Riksrevisjonen hadde i 2013 samarbeid med riksrevisjonene i Makedonia, Nepal, Uganda og Zambia og et institusjonelt partnerskap med sekretariatet for engelskspråklige riksrevisjoner i Afrika (AFROSAI-E). I desember 2013 ble det inngått en femårig intensjonsavtale med riksrevisjonen i Sør-Sudan.

Zambisk riksrevisjon

Samarbeidet med riksrevisjonen i Zambia var gjenstand for en ekstern evaluering gjennomført av den svenske riksrevisjonen i 2013. Denne evalueringen pekte på viktige forbedringspotensialer i samarbeidet samtidig som den viste at den zambiske riksrevisjonen har blitt styrket på sentrale områder på grunn av støtten fra Riksrevisjonen. Det siste året har det i dette samarbeidet blitt lagt vekt på å styrke forvaltningsrevisjon, ikt-revisjon, inntektsrevisjon og ikt-verktøy. Samarbeidsavtalen med riksrevisjonen i Zambia utløper i 2014, og det vil bli vurdert om og eventuelt hvordan samarbeidet skal fortsette.

Nepalsk riksrevisjon

Den nepalske riksrevisjonen har et samarbeid med Riksrevisjonen om blant annet lovutforming, strategisk planlegging, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. I 2013 har team fra Riksrevisjonen vært med på å utforme og holde kurs i både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Riksrevisjonen i Nepal fikk i mai 2013 endelig utpekt en ny riksrevisor etter sju år uten leder, og han var i desember på besøk hos Riksrevisjonen. Riksrevisjonen samarbeider også med Verdensbanken i forbindelse med arbeidet i Nepal. Styrkingen av Nepals riksrevisjon inngår i et større prosjekt Verdensbanken har satt i gang, som har som formål å styrke hele Nepals offentlige finansforvaltning.

Nepals og Norges riksrevisorer Bhanu Prasad Acharya og Jørgen Kosmo signerer samarbeidsavtaler i desember 2013. På bildet er også Nepals vise-riksrevisor Janak Raj Gautam og assisterende riksrevisor Ramu Prasad Dotel.

Foto: Riksrevisjonen

Engelskspråklige riksrevisjoner i Afrika – AFROSAI-E

AFROSAI-E er en sammenslutning av engelskspråklige riksrevisjoner i Afrika, og sekretariatet har base i Sør-Afrika. AFROSAI-E omfatter 24 land, etter at også Sør-Sudan ble medlem i 2012.

AFROSAI-E har på flere måter bidratt til institusjonsutvikling av riksrevisjonene i regionen, og sammenslutningen er sentral i utarbeidelsen av håndbøker, kvalitets-sikring og styrking av posisjonen til riksrevisjonene i medlemslandene.

Fra norsk side har Riksrevisjonen bidratt til at det har blitt 1) holdt kurs i og utviklet en manual for forvaltningsrevisjon, 2) utviklet og implementert elektroniske støtte-verktøy i revisjon, 3) gjort kvalitetsgjennomganger, 4) utviklet en veileder i revisjon av korrupsjon og misligheter og 5) utviklet en veileder i revisjon av mål- og resultatstyring. Disse produktene er et resultat av etterspørsel fra mange afrikanske lands riksrevisjoner, og vil kunne bidra til høyere kompetanse og bedre revisjon av viktige samfunnsområder. Riksrevisjonen hadde en norsk medarbeider tilknyttet sekretariatet som langtidsrådgiver i hele 2013.

Et faglig sterkt og velrenommert AFROSAI-E legger også forholdene bedre til rette for de bilaterale samarbeidene Riksrevisjonen har i regionen. Riksrevisjonen og den svenske riksrevisjonen har initiert og finansierer en evaluering av AFROSAI-E som skal rapporteres til AFROSAI-Es styrende organ i mai 2014. Evalueringen vil bli et viktig innspill til AFROSAI-Es nye strategiske plan.

Petroleumsprogrammet – ugandisk og sør-sudansk riksrevisjon

Riksrevisjonen startet i 2012 arbeidet med å utvikle et petroleumsprogram med det formål å kunne bistå riksrevisjoner i utviklingsland hvor petroleumsrevisjon er relevant. Programmet utvikles i tett dialog med det norske programmet Olje for utvikling og internasjonale og regionale aktører som AFROSAI-E og INTOSAI Development Initiative.

Uganda har vært forsøksland for Petroleumsprogrammet, og Riksrevisjonen inngikk i oktober 2012 et treårig samarbeid med riksrevisjonen i Uganda om støtte til revisjon av petroleumssektoren. Samarbeidet med Uganda omfatter nå overordnede risiko-vurderinger, forvaltningsrevisjon innen petroleum og miljø og støtte til planlegging og gjennomføring av revisjoner av kontraktene mellom staten og oljeselskapene (Production Sharing Agreements). Samarbeidet omfatter også kontakt og koordinering med andre relevante aktører, og støtte til kurs og opplæring.

I desember 2013 ble en intensjonsavtale for fem år inngått med riksrevisjonen i Sør-Sudan, som en del av Petroleumsprogrammet. Sør-Sudan er en sårbar stat. Risikoen er stor for at inntektene fra salg av olje (som utgjorde mer enn 95 prosent av statens inntekter i 2011) ikke vil bidra positivt til landets utvikling. Utenlandske interesser, nasjonal maktkamp og dessuten korrupsjon kan innebære at nasjonal selvråd rett og utvikling av velferd ikke følger av petroleumsbonanzaen som landet opplever.

Riksrevisjonen vil styrke Sør-Sudans riksrevisjons evne til å gjennomføre bedre og mer omfattende revisjoner av oljeinntektene, for på den måten å støtte opp under arbeidet med å forebygge korrupsjon og oppnå en mer robust finansforvaltning i landet. Riksrevisjonen samarbeider tett med andre utviklingsaktører i Sør-Sudan, blant annet det norske programmet Olje for utvikling.

Makedonsk riksrevisjon

Riksrevisjonen inngikk i september 2012 et treårig samarbeid med riksrevisjonen i Makedonia på bakgrunn av søknad fra den makedonske riksrevisjonen til IDIs giversekretariat (se nedenfor). Samarbeidet med Makedonia ble i 2013 forlenget fram til 2016 og omfatter i hovedsak utvikling av it-infrastruktur og innføring av et elektronisk revisjonsstøtteverktøy i organisasjonen.

Evaluering og kvalitetskontroll av bistanden

I 2013 innledet Riksrevisjonen et prosjekt for evaluering og kvalitetskontroll av de siste fem årenes bistandsarbeid som var utført for å styrke andre riksrevisjoner. Den svenske og den norske riksrevisjonen har avtalt at de to riksrevisjonene skal evaluere flere av hverandres bistandsprosjekter. Noen av bistandsprosjektene blir også evaluert av eksterne konsulenter. Evalueringene vektlegger læring og dokumentasjon. Foreløpige erfaringer er at institusjonsbygging er en svært kompleks og utfordrende aktivitet. Riksrevisjonens innsats har blitt høyt verdsatt av samarbeidende riksrevisjoner, og Riksrevisjonen har fått konstruktive tilbakemeldinger med hensyn til ytterligere forbedring av metodene for kapasitetsbygging. Eksempelvis har kvalitetskontrollen i prosjektstyringen blitt mer formalisert, styrket og dokumentert, utfordringer rundt nasjonalt eierskap-problematikk har blitt tatt tak i og operasjonalisert, og behovet for økt kompetansebygging av Riksrevisjonens korttidsrådgivere har blitt identifisert.

5.2 Riksrevisjonens utviklingssamarbeid og IDI (INTOSAI Development Initiative)

IDI er den internasjonale organisasjonen av riksrevisjoners organ for institusjonell bistand og utvikling. Riksrevisjonens utviklingssamarbeid skal være tett koblet til det arbeidet som IDI gjør for utviklingen av riksrevisjoner. Dette er et godt samarbeid som har blitt videreutviklet i 2013. Søknadsmengden til IDIs giversekretariat viser at det er et stort behov for støtte til institusjonsutvikling. Riksrevisjonen har forpliktet seg til å påta seg en del av disse forespørslene om bistand. I tillegg bistår Riksrevisjonen IDI ved behov. Se vedlegg 6 for nærmere orientering om IDI.

6 De ansatte i Riksrevisjonen

6.1 Personale og arbeidsmiljø

Nye lederkrav i Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har utviklet og vedtatt nye lederkrav. Arbeidet med å implementere de nye lederkravene er igangsatt.

I perioden 2014–2015 vil det viktigste arbeidet være å implementere lederkravene og å sørge for faglig oppdatering av ledere. Riksrevisjonen skal videre velge metode for kartlegging av kompetansebehov, kartlegge eventuelle utviklingsbehov og komme med forslag til opplæringsaktiviteter.

Kjønnsfordeling

Statistikken viser at kjønnsfordelingen i Riksrevisjonen fortsatt tilfredsstillende kravene i *lov om likestilling mellom kjønnene* (likestillingsloven), og Hovedavtalen i staten. I 2013 hadde Riksrevisjonen en kvinneandel på 57,4 prosent, noe som er en nedgang på 0,4 prosentpoeng siden 2012. Det er færrest menn – 33,6 prosent – i aldersgruppen 30–39 år.

I 2013 var kravet om 40 prosent representasjon av begge kjønn innfridd på toppleder-nivå og i saksbehandlergruppen. I mellomledergruppen var 39 prosent kvinner, og det er fortsatt bare kvinner i gruppen av konsulenter. Det er 90 prosent kvinner blant renholdspersonalet, og det er bare menn blant driftsteknikerne. Riksrevisjonen er oppmerksom på kjønnsfordelingen i disse gruppene ved rekruttering.

Det er liten lønnsforskjell mellom kvinner og menn. På mellomledernivå tjener kvinner 1,5 prosent mer enn menn. I saksbehandlergruppen totalt sett er lønnsnivået likt.

Kun et fåtall medarbeidere har varig redusert stillingsandel. Det er en relativt større andel kvinner (8,7 prosent) enn menn (2,7 prosent) som har redusert stilling. I aldersgruppen under 50 år er det kun kvinner som jobber fast deltid. Det utlyses bare heltidsstillinger, men det legges til rette for deltidsarbeid når en medarbeider har behov for det.

Mangfold

Riksrevisjonens samspill- og omdømmeverdier danner grunnlaget og angir de sentrale målene for personalpolitikken. Personalpolitikken bygger på medarbeidernes likeverd uavhengig av kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne, religion, kulturelle forskjeller og seksuell legning.

Gjennom lokal tilpasningsavtale til hovedavtalen forplikter Riksrevisjonen seg til å legge til rette for mangfold blant de ansatte, særlig med hensyn til kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne og alder. Riksrevisjonen har et likestillings- og mangfoldsråd som skal bidra til at arbeidet med likestilling og mangfold blir praktisert som forutsatt i regelverk og avtaler.

Riksrevisjonens elektroniske søknadsverktøy gir søkere mulighet til å be om særskilt vurdering av sin søknad på grunn av innvandrerbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne. Nødvendig utstyr blir stilt til rådighet for medarbeidere med spesielle behov for fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen.

Alderssammensetning og seniorarbeid

Tabell 5 viser alderssammensetningen i Riksrevisjonen per 31. desember 2013. Fordelingen i alder i prosent har vært relativt stabil de siste årene.

Tabell 5 Alderssammensetning i prosent per 31. desember 2013 (tall for 2012 i parentes)

Alder	Prosent
20–29 år	6,9 (5,6)
30–39 år	24,8 (25,4)
40–49 år	27,8 (29,0)
50–59 år	25,8 (27,1)
60 år og over	14,7 (12,8)

Riksrevisjonens seniorpolitikk ble evaluert i 2013 uten at det ble gjort noen endringer.

Noen av tiltakene har som mål å stimulere seniorer til å utsette pensjoneringen. Gjennomsnittsalderen for alderspensjonering i 2008 var 63,5 år, i 2011 hadde den økt til 67,2 år. I 2013 var gjennomsnittsalderen for pensjonering 65 år.

Ansatte som begynte og sluttet i 2013

I 2013 begynte det 26 nye medarbeidere i Riksrevisjonen – 20 kvinner og 6 menn. På grunn av forventet omorganisering ble det innført ansettelsesstopp siste halvår av 2013.

I tillegg til dem som gikk av med pensjon, sluttet 5,2 prosent i 2013, mot 5,4 prosent i 2012 og 5,9 prosent i 2011.

Sykefravær

Sykefraværet utgjorde i 2013 4,3 prosent av totalt antall dagsverk. I 2012 var sykefraværet 4,5 prosent. Riksrevisjonen er en IA-bedrift. Ledelsen, personalseksjonen, arbeidsmiljøutvalget og bedriftshelsetjenesten er viktige aktører både i arbeidet med å følge opp sykefravær og i arbeidet med å forebygge og tilrettelegge innen HMS-området.

Arbeidsmiljø

Riksrevisjonen legger stor vekt på å ha et godt arbeidsmiljø. I 2012 ble det gjennomført en større arbeidsmiljøundersøkelse (*Avant*) i hele Riksrevisjonen. Høsten 2013 ble det gjennomført en HKI-undersøkelse (HKI er en forkortelse for humankapitalindeks). I begge undersøkelsene skåret Riksrevisjonen høyt på undersøkelsen sammenlignet med andre offentlige virksomheter, og resultatene følges opp i linjen.

I tråd med *lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.* (arbeidsmiljøloven) er det etablert retningslinjer for varsling om kritikkverdige forhold i egen virksomhet. Det er opprettet en egen varslingsgruppe som er underlagt arbeidsmiljøutvalget.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger opp alle forhold som gjelder endringer og utviklingsprosjekter som kan ha innvirkning på arbeidsmiljøet. I 2013 har AMU uttalt seg i forbindelse med ny strategisk plan og forslag til ny organisering.

Hovedverneombudet deltar på møter i arbeidsmiljøutvalget og på møter mellom administrasjonsavdelingen og tjenestemannsorganisasjonene.

6.2 Kompetanse

Kompetansesammensetning og -utvikling

Godt kvalifiserte medarbeidere med variert utdanningsbakgrunn er det viktigste fundamentet for Riksrevisjonens virksomhet. Riksrevisjonen satser derfor bevisst på å rekruttere medarbeidere med god kompetanse og dessuten på å legge til rette for opplæring og utvikling som er med på å sikre at oppgavene kan løses på en god måte. Den faglige bakgrunnen og kompetansen til medarbeiderne i Riksrevisjonen er variert og inkluderer blant annet revisjon, økonomi, juss og ulike samfunnsvitenskaper.

Intern kompetansebygging er viktig, blant annet fordi det fram til 2013 ikke har vært noe tilbud om formell utdanning i offentlig revisjon, jf. omtale nedenfor. Alle nye revisjonsmedarbeidere i Riksrevisjonen begynner ved tiltredelse på et toårig opplæringsprogram innen den revisjonstypen de skal arbeide med. Medarbeidere som ikke er omfattet av de toårige opplæringsprogrammene for nyansatte, skal hvert år gjennomføre minst 35 timer med arbeidsrelaterte kompetanseutviklingstiltak. Denne ordningen har som formål både å stimulere til og å tilby kompetanse- og egenutvikling.

I 2013 ble det arrangert ca. 60 interne fagkurs. Kursene har vært rettet mot ulike grupper av ansatte i Riksrevisjonen – ansatte som arbeider med revisjon, ansatte som arbeider med administrasjon, og ledere.

Hvert år blir det gitt stipend til etter- og videreutdanning basert på søknader fra den enkelte ansatte. Utdanningen skjer hovedsakelig ved universiteter og høyskoler. Ved tildelingen høsten 2013, for studieåret 2014/2015, fikk 13 medarbeidere stipend.

For å oppnå økt kompetanse og bedre kjennskap til de ulike revisjonstypene er det også et mål å øke den interne mobiliteten. Ansatte i Riksrevisjonen har i tillegg mulighet til å hospitere for å øke kompetansen sin. Hospiteringen kan foregå i andre avdelinger og seksjoner internt, i andre norske organisasjoner, i forvaltningen eller i internasjonale organisasjoner.

Videreutdanning innen offentlig revisjon

Riksrevisjonen samarbeider med Norges Kommunerevisorforbund og Norges Handelshøyskole om en videreutdanning innen offentlig revisjon. Bakgrunnen for etableringen av en slik utdanning har vært et felles mål om at Norge skal ha en sterk og uavhengig offentlig revisjon av høyeste kvalitet. Videreutdanningen skal gi studentene spesialiserte kunnskaper på fagområder som er særegne for offentlig revisjon. Studiet er på masternivå, og ved fullført studieløp tildeles studentene en MBA-grad fra NHH. I det første kullet, som startet opp høsten 2013, deltar 18 medarbeidere og ledere fra Riksrevisjonen.

Kompetansegrupper

Riksrevisjonen har tre kompetansegrupper som har som oppgave å sikre systematisk oppbygging og deling av kompetanse innenfor følgende fagområder:

- ikt-revisjon
- forebygging og avdekking av misligheter
- mål- og resultatstyring

I kompetansegruppene deltar representanter fra både regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Gruppene gir blant annet råd og hjelp i konkrete revisjonsoppgaver, utvikler veiledninger og annet støttemateriell, gjennomfører kurs og annen opplæring og formidler informasjon om nyheter innenfor sine fagområder.

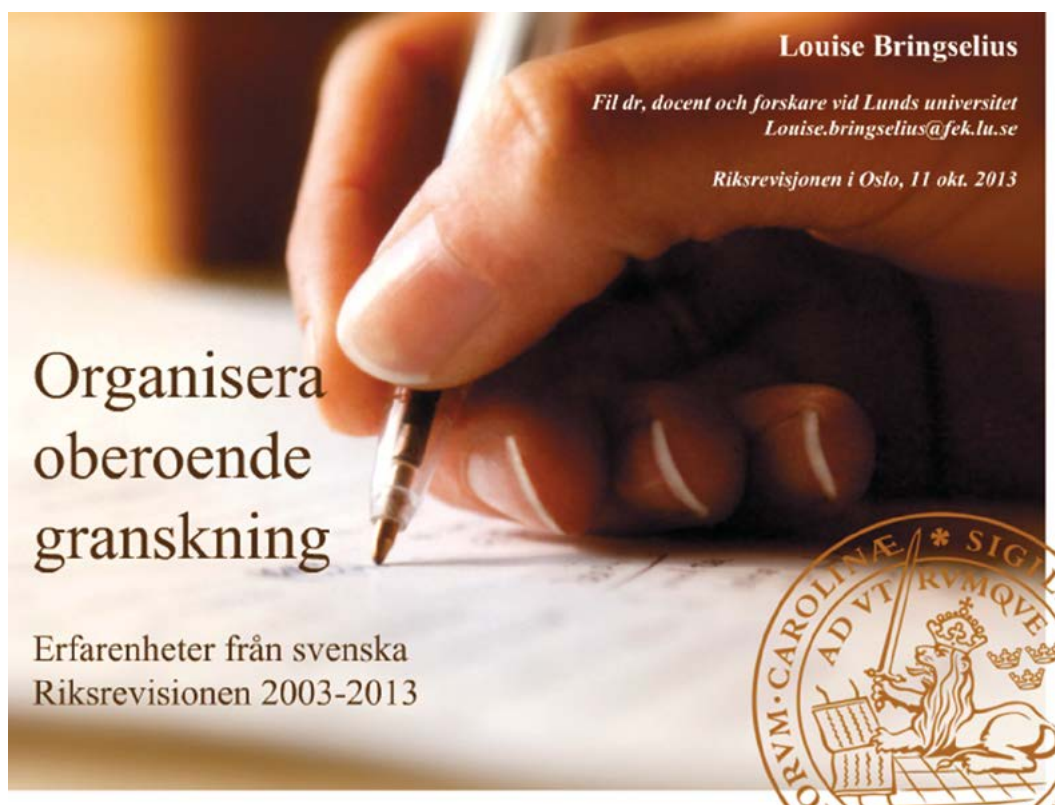
Kompetansegruppene blir avviklet når Riksrevisjonen 1. mai 2014 oppretter en egen støtte- og utviklingsavdeling som skal bidra med spesialistkompetanse til revisjonsavdelingene.

En avtale om samarbeid, kompetansedeling og utveksling av informasjon ble inngått med Nasjonal sikkerhetsmyndighet i 2013. Oppfølging av denne avtalen og tilsvarende avtale med skatteetaten er lagt til henholdsvis kompetansegruppen for ikt-revisjon og kompetansegruppen for misligheter.

Interne arrangementer

Det blir holdt allmøter der riksrevisor orienterer om aktuelle saker, ca. annenhver måned. I 2013 ble det også arrangert fire temamøter – *Faglig forum* – for de ansatte, med eksterne foredragsholdere. Tema på møtene har vært:

- Relasjonsbygging v/Thorvald Stoltenberg
- EØS-avtalen og Riksrevisjonen v/Dr. jur. Halvard Haukeland Fredriksen, Universitetet i Bergen
- Hvordan påvirke bedre? Riksrevisjonens bidrag til Stortingets ansvarsutkreving og virksomhetenes forbedringsarbeid v/stipendiat Kristin Reichborn-Kjennerud, Universitetet i Bergen
- Hvordan organisere uavhengige undersøkelser v/Fil. Dr. Louise Bringselius, Universitetet i Lund

Illustrasjon: Fra Bringselius' foredrag på *Faglig forum*.

7 Styring, administrasjon og interne aktiviteter

7.1 Styringen i Riksrevisjonen

Styringssystemet

Til de strategiske målene som er nevnt i kapittel 2, er det utformet operasjonelle mål som konkretiserer ambisjonene for perioden. Organisasjonen har gjennomført risikovurderinger knyttet til de operasjonelle målene og utformet korresponderende tiltak. Det er også utarbeidet et sett av resultatindikatorer, som gir ledelsen mulighet til å følge opp at målene i strategisk plan nås.

Strategisk plan har en horisont på fire år. I tillegg utarbeides årlige virksomhetsplaner, som av hensyn til revisjonssyklusen i regnskapsrevisjonen gjelder fra 1. mai til 30. april. I virksomhetsplanene nedfelles prioriterte revisjonsoppgaver ut fra en overordnet vurdering av risiko innenfor hvert av departementene, med underliggende virksomheter, og på tvers av departementene. Samtidig vurderer Riksrevisjonen sin egen kompetanse og kapasitet med hensyn til å gjennomføre de prioriterte oppgavene, og iverksetter tiltak for å sikre en mest mulig effektiv og god revisjon. Riksrevisjonen benytter et elektronisk styringsinformasjonssystem til å fordele og rapportere forbruk av ressurser på oppgaver av både revisjonsfaglig og administrativ art på årlig basis.

Risikovurderinger og virksomhetsplan i året som gikk

Riksrevisjonens risikovurdering av de operasjonelle målene ble oppdatert i januar 2013 etter en forutgående prosess i de enkelte avdelingene og tjenestemannsorganisasjonene. Risikoen for de følgende seks operasjonelle målene ble vurdert som kritisk for Riksrevisjonens virksomhet:

- Riksrevisjonen oppfattes som kompetent, uavhengig og objektiv.
- Riksrevisjonen prioriterer oppgavene ut fra en helhetlig vurdering av risiko og vesentlighet.
- Nødvendig spesialistkompetanse er tilgjengelig.
- Forvaltningen opplever at veilederrollen gjennomføres på en relevant og konstruktiv måte.
- Riksrevisjonen organiserer arbeidet på en måte som gir effektiv utnyttelse av kompetansen.
- Riksrevisjonen har gode ledere som utøver motiverende og tydelig ledelse.

For de tre førstnevnte målene ble ikke risikoen for manglende måloppnåelse vurdert som nevneverdig endret siden vurderingen i 2012, mens risikoen for manglende måloppnåelse for de tre sistnevnte ble vurdert som økt.

Riksrevisjonens primæroppgaver ble gitt høyeste prioritet også i virksomhetsplanen for 2013–2014. I tillegg ble følgende tiltak besluttet på grunnlag av risikobildet:

- videreføre og prioritere arbeidet med å utvikle en ny strategisk plan, se nærmere omtale under punkt 7.2
- videreføre og prioritere arbeidet med nytt revisjonsstøtteverktøy, se nærmere omtale under punkt 7.2
- iverksette arbeid med å
 - utrede og etablere en uavhengig kvalitetskontroll i produksjonsprosessen, se nærmere omtale nedenfor
 - etablere et prøveprosjekt for metoderådgivning til etterlevelserevisjonen i regnskapsrevisjon

- forbedre rutinene for kommunikasjon med forvaltningen om formålet og revisjonsmetodikken for de ulike revisjonstypene
- lage en ny mal for Dokument 3:2 – rapportering av selskapskontrollen, se nærmere omtale i kapittel 3
- planlegge og iverksette ledelsesutviklingstiltak, se nærmere omtale i kapittel 6
- dokumentere informasjonsstruktur, virksomhetsarkitektur og andre arkitekturområder, se nærmere omtale nedenfor

I tillegg har det i perioden vært gjennomført tiltak rettet mot oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført i 2012, og tiltak for å oppnå økt oppmerksomhet på håndtering av integritet i Riksrevisjonen, se nærmere omtale i kapittel 2 og 6.

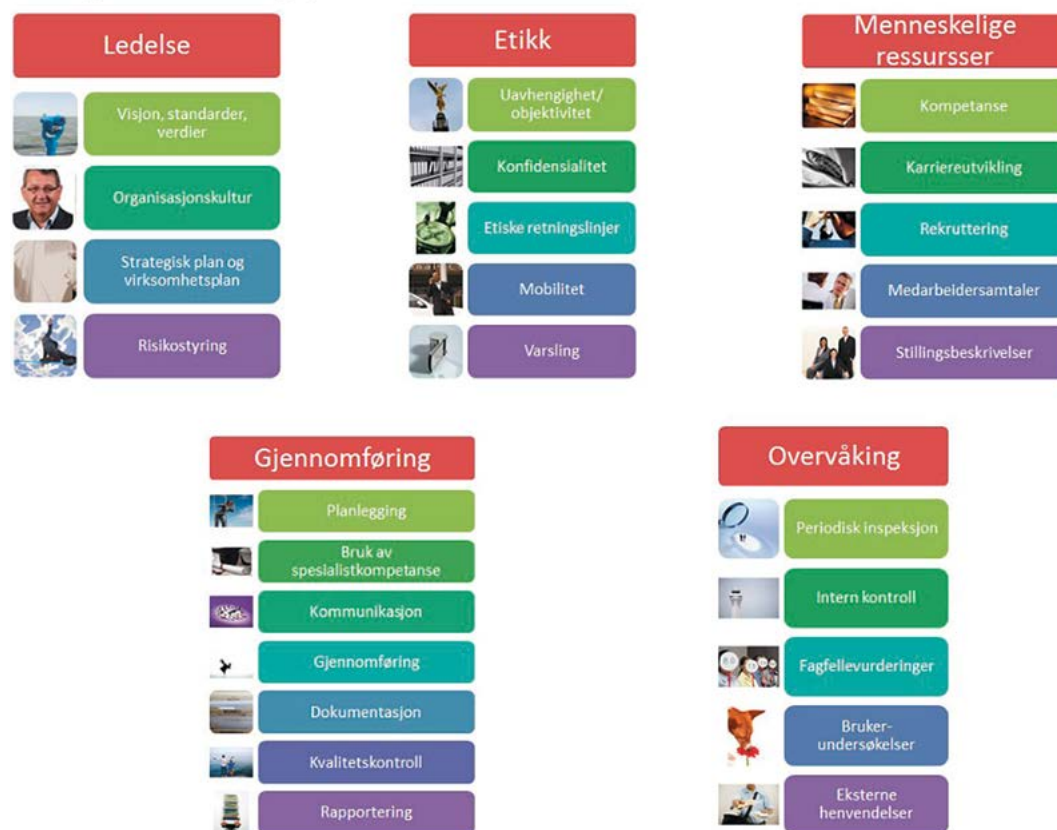
7.2 Utviklingstiltak i organisasjonen

Riksrevisjonens helhetlige kvalitetssikringssystem

En intern arbeidsgruppe gjennomgikk og systematiserte Riksrevisjonens eksisterende kvalitetskrav, prosedyrer, rutiner og praksis sett opp mot en standard om kvalitetssikring fra International Organisation for Supreme Audit Institutions (INTOSAI). Formålet var å gi en helhetlig presentasjon av alle kvalitetskrav, prosedyrer og tiltak for å sikre god ledelse og kvalitet i alle ledd i arbeidet.

Riksrevisjonens kvalitetssikringssystem ble visualisert i en klikkbar figur på intranettet i august. Kvalitetssikringssystemet skal oppdateres årlig.

Riksrevisjonens kvalitetssikringssystem

Illustrasjon: Kvalitetssikringsfigur på Riksrevisjonens intranett.

Strategisk plan for perioden 2014–2018

Arbeidet med ny strategisk plan for perioden 2014–2018 ble påbegynt allerede i 2012. Prosessen startet med at gjeldende planprosess og planstruktur ble evaluert. Arbeidet med å definere visjon og identifisere strategiske mål og arbeidet med selve utformingen av strategiene har også pågått i store deler av 2013. Planen, som ble vedtatt i desember 2013, er et resultat av en omfattende prosess med bred involvering fra alle nivåer i organisasjonen.

Riksrevisjonens visjon for den kommende perioden er å bidra til bedre offentlig ressursbruk.

Den strategiske planen tar for seg de viktigste utfordringene Riksrevisjonen står overfor for å kunne løse samfunnsoppdraget i tråd med visjonen. Det er definert tre strategiske mål for perioden 2014–2018:

Mål 1: Aktuell og samfunnsnyttig revisjon

Revisjonen skal ha stor samfunnsmessig relevans og aktualitet.

Dette betyr at Riksrevisjonen skal

- prioritere følgende strategiske områder:
 - helse
 - velferd, arbeid og pensjon
 - samfunnssikkerhet og beredskap
 - samferdsel
 - globalisering, bistand og miljø
- prioritere revisjonsoppgavene og ressursbruken etter en helhetlig vurdering av vesentlighet og risiko på tvers av departementsområdene
- prioritere revisjon som går på tvers av departementer – også ut over de strategiske satsingsområdene
- styrke forvaltningsrevisjon og selskapskontroll på viktige områder

Se nærmere omtale av strategiske områder i kapittel 8.

Mål 2: Profesjonell revisjon og kontroll

Riksrevisjonen skal være et profesjonelt revisjons- og kontrollorgan med høy kompetanse. Planlegging, gjennomføring, rapportering og kommunikasjon skal utføres på en måte som gjør at Stortinget, forvaltningen og allmennheten opplever oss som profesjonelle.

Dette betyr at Riksrevisjonen skal

- gjennomføre revisjon og veiledning med høy faglig kvalitet og i tråd med lov, instruks og internasjonale standarder
- koordinere planlegging og gjennomføring av oppgavene innenfor det enkelte departement på tvers av revisjonstypene
- ivareta rollen som ekstern revisor i statlige virksomheter i samsvar med god revisjonsskikk
- kommunisere revisjonen og resultatene tydelig og målrettet for å øke gjennomslagskraften og bidra til en bedre forvaltning

Mål 3: God ledelse og effektiv ressursbruk

God ledelse, organisering og styring skal sikre effektiv oppgaveløsning og fleksibel ressursbruk. Ledere og medarbeidere skal sammen sikre samsvar mellom oppgaver og kompetanse og gjennomføring av arbeidet.

Dette betyr at Riksrevisjonen skal

- ta tydelige strategiske beslutninger og sikre gjennomføring i organisasjonen
- vektlegge god faglig ledelse som gir merverdi og kvalitet i oppgaveløsingen
- videreutvikle sterke kompetansemiljøer
- utnytte kompetanse og ressurser på tvers av organisasjonens enheter og revisjonstyper bedre
- sikre at støttesystemene bidrar til effektiv og god oppgaveløsning

For å lykkes i arbeidet for å nå de strategiske målene vil det i perioden være behov for kontinuerlig å forbedre revisjonsprosesser, kompetanse og kompetanseutviklingsprosesser og dessuten ledelse og ledelsesutviklingsprosesser. Videre vil det være behov for å effektivisere og forbedre administrative oppgaver og prosesser. De strategiske tiltakene er utdypet i et internt vedlegg til strategisk plan. Denne informasjonen skal benyttes som innspill til de årlige virksomhetsplanene.

Det er også utarbeidet et nytt sett av resultatindikatorer knyttet til de nye strategiske målene. Overvåking av resultatindikatorene vil være et styringsverktøy for ledelsen for å identifisere behov for intern kvalitetsforbedring som gjør oss i stand til å prioritere riktige tiltak i de årlige virksomhetsplanene. Videre vil enkelte indikatorer også danne grunnlaget for årlig rapportering til Stortinget gjennom Dokument 2.

Riksrevisjonen har valgt å videreføre sine etablerte verdier. Omverdenen skal oppleve Riksrevisjonen som et kompetent, uavhengig og objektivt revisjons- og kontrollorgan. Samhandlingen internt skal være preget av lagånd, åpenhet og respekt.

Omorganiseringens utredning

På bakgrunn av utkastet til strategisk plan for perioden 2014–2018 utredet Riksrevisjonen hvorvidt en ny struktur på organisering av arbeidet ville være bedre egnet enn dagens struktur til å håndtere definerte risikoer i perioden og behovet for blant annet økt spesialisering.

Basert på utredningen, høringsinnspill og drøftinger besluttet Riksrevisjonen å omorganisere revisjonsavdelingene: Fra 1. mai 2014 går Riksrevisjonen fra å ha fire til å ha tre regnskapsrevisjonsavdelinger. Metodeseksjonene som fram til nå har ligget i en regnskapsrevisjonsavdeling og en forvaltningsrevisjonsavdeling, flyttes til en ny avdeling for støtte og utvikling. Den nye avdelingen vil også ha en seksjon for ikt-revisjon, revisjonsstøttesystemer og virksomhetsarkitektur. Den nye avdelingen skal bidra med spesialistkompetanse til de øvrige avdelingene.

I forbindelse med omorganiseringen reduseres Riksrevisjonens stillingsramme med ca. 33 årsverk. Det planlegges en reduksjon på ytterligere syv årsverk i planperioden og effektivisering av prosesser skal øke ressurser til revisjon.

Nye lokaler for hovedkontoret

Stortinget ble i Prop. 1 S (2013–2014) orientert om at leieavtalen for Riksrevisjonens hovedkvarter i Pilestredet 42 går ut i 2016. I 2013 ble det utarbeidet en kravspesifikasjon for en mulig videreføring av dette leieforholdet. KLP, som er utleier, meddelte i desember 2013 at de har inngått et leieforhold med en annen interessent, og at leieforholdet med Riksrevisjonen i Pilestredet 42 utløper 1. oktober 2016. Den utarbeidede kravspesifikasjon for videreføring danner et godt grunnlag for det videre arbeidet med å finne et nytt lokale i Oslo for Riksrevisjonens hovedkontor.

Revisjonsstøtteverktøy

Det nye, elektroniske revisjonsstøtteverktøyet ble tatt i bruk 1. mai 2012. Arbeidet med å optimalisere systemet, som går ut på blant annet å konsolidere, drifte og videreutvikle støtteverktøyet, fortsatte i 2013.

Arbeid med virksomhetsarkitektur

Virksomhetsarkitektur er et verktøy for å analysere og planlegge it-relaterte behov på en helhetlig måte. Riksrevisjonen har i en årrekke hatt gode systemer på området, men disse har ikke vært presentert samlet. Ansvar for virksomhetsarkitektur vil bli lagt til den nye støtte- og utviklingsavdelingen.

Det har i 2013 vært utført et arbeid for å presentere systemene samlet. Begrepene er definert og satt inn i kontekst. Det er besluttet at Riksrevisjonen skal benytte TOGAF som virksomhetsarkitekturrammeverk, det skal opprettes en egen funksjon som virksomhetsarkitekt, og det skal etableres et arkitekturråd.

7.3 Miljø

Miljøledelse

Riksrevisjonen etablerte i 2011 et enkelt miljøledelsessystem. Tabell 7 viser utviklingen på viktige miljøindikatorer fra basisåret 2010.

Tabell 7 Miljøindikatorer i perioden 2010–2013					
Miljøindikator	Nivå basisår 2010	2012	2013	Endring fra basisår	Endring fra 2012
Energiforbruk kWh/m ²	226	199	202	–10,6 %	+1,5 %
Papirforbruk per årsverk	4571 ark	3676 ark	3494 ark	–23,6 %	–4,9 %
Kildesorteringsgrad	57 %	69 %	72 %	+15 prosent-poeng	+3 prosent-poeng
Transportkilometer per årsverk	8476	8037	9389	+10,8 %	+16,8 %
Antall videokonferanser	753	1529	1437	+90,8 %	–6 %

Indikatoren *antall videokonferanser* viser en nedgang fra 2012. Innføringen av kommunikasjonsløsningen Lync er en mulig årsak til reduksjonen i antall videokonferanser. Medarbeidere kan ved å bruke Lync få kontakt med kollegaer direkte på egen PC, med lyd, bilde og mulighet for skjermdeling.

Riksrevisjonen legger vekt på miljøkrav i anbudskonkurranser. Siden det er få varekategorier der det er fastsatt klare miljøkrav, er det ikke valgt ikke å rapportere på en prosentandel.

Klimakvoter

Riksrevisjonen er med på den statlige ordningen med kjøp av klimakvoter. Direktoratet for økonomistyring (DFØ) registrerer og rapporterer om klimakvoter for flyreiser. Tabell 8 viser hva som er rapportert for Riksrevisjonen de tre siste årene. Økningen fra 2012 til 2013 skyldes at flere korttidsrådgivere fra Riksrevisjonen har deltatt på oppdrag hos våre bistandspartnere i året som har gått, som følge av økt aktivitet i samarbeidsprosjektene.

Tabell 8 Rapporterte flyreiser i perioden 2011–2012, antall reiser og kilometer

	Reiser			Kilometer		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Innenlandsreiser	1 873	1 917	1 740	1 873 000	1 917 000	1 740 000
Utenlandsreiser	294	290	345	2 166 467	1 860 334	2 639 625

7.4 Sikkerhet

Det er et overordnet sikkerhetsmål at all informasjonsbehandling skal utføres i tråd med lovpålagte krav og på en slik måte at tilliten til Riksrevisjonen ikke blir svekket. Det er ikke avdekket forhold i 2013 som tilsier at målet ikke er nådd. Det er blant annet ikke rapportert om alvorlige brudd på sikkerhetsregelverket.

Riksrevisjonen har en egen sikkerhetsleder som får bistand av et rådgivende organ – Sikkerhetsforum. Det ble avholdt fire møter i dette forumet i 2013.

I 2013 ble det utarbeidet en trusselvurdering for hele Riksrevisjonen. Vurderingen skal ligge til grunn for risikovurderinger av interne ikt-systemer, og den skal utgjøre grunnlaget for å identifisere aktuelle generelle sikkerhetstiltak. På punkter der det ble konkludert med uakseptabel risiko, er det iverksatt tiltak. Det er utarbeidet nye retningslinjer for bruk av pc og mobiltelefon på reiser, både innenlands og utenlands. Trusselvurderingen oppdateres årlig.

I forbindelse med innføringen av de elektroniske verktøyene for saksbehandling og revisjon og prinsippet om åpenhet i disse systemene for å bedre informasjonsdelingen ble det lagt vekt på intern skjerming av taushetsbelagt informasjon. Systemer og rutiner ble gjennomgått i 2013 for å sjekke at taushetsbelagt informasjon faktisk skjermes.

Riksrevisjonens interne sikkerhetsregelverk ble gjennomgått og ajourført i 2013. Det er innledet et samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) for gjensidig informasjon om planlagte revisjoner og tilsyn, ikt-trusselbilde og revisjons-/tilsyns-metodikk. Sikkerhetsleder og ikt-sikkerhetsleder deltar på disse møtene.

8 Riksrevisjonens strategiske satsingsområder 2014–2018

Innledning

Basert på strategiske vurderinger av vesentlighet og risiko har Riksrevisjonen identifisert fem satsingsområder for revisjon og kontroll i planperioden 2014–2018. Dette er vesentlige samfunnsområder med høy risiko for mangelfull måloppnåelse og bevilgningene til områdene utgjør en stor andel av de offentlige midlene.

I det følgende presenteres de prioriterte satsingsområdene for de neste fire årene og de særskilte risikofaktorene innen disse områdene. I tillegg til de strategiske satsingsområdene, vil Riksrevisjonen i revisjonen også ha fokus på andre områder/forhold der det er risiko for feil og mangler. Riksrevisjonens vurderinger av vesentlighet og risiko er en dynamisk prosess, og prioriteringene endres når forholdene tilsier det.

Helse

Helseområdet er av stor økonomisk og samfunnsmessig betydning. Ifølge SSB utgjorde de samlede offentlige utgiftene til helse ca. 225 mrd. kroner i 2013. Totalbudsjett til HOD er på ca. 155 mrd. kroner i 2014, hvorav 118,6 mrd. kroner er satt av til de regionale helseforetakene.

For den enkelte er god helse viktig for å kunne delta i arbeidslivet og bidra til verdiskapningen i samfunnet. Helseområdet angår oss alle gjennom hele livsløpet, noe som gjør kvaliteten på forebyggings-, behandlings- og etterverntjenester viktig. Gode helse- og omsorgstjenester er således en av bærebjelkene i velferdsstaten.

Helse- og omsorgssektoren involverer flere forvaltningsnivåer, har kompleks organisering, sammensatte styringsformer og mange aktører. Kompleksiteten gir stor risiko for manglende måloppnåelse og ineffektivitet. Videre er det risiko knyttet til komplekse styringssystemer samt å sikre en helhetlig brukertilnærming og lik tilgang til helsetjenester for hele befolkningen.

Den teknologiske utvikling gir nye muligheter for diagnostikk og behandling, samtidig som det er økende forventninger hos befolkningen til helsetjenester. Ressursene vil være begrenset og det vil bli et stadig økende behov for tydelige prioriteringer. Det er stor risiko for at helsemyndigheter på ulike nivåer ikke har et tilstrekkelig informasjonsgrunnlag og forutsetninger for å kunne foreta nødvendige prioriteringer.

Det er stor risiko for manglende tilgang på kompetent helsepersonell og et godt behandlings-, pleie- og omsorgstilbud. God utnyttelse av arbeidskraften for å oppnå best mulig kvalitet er avgjørende.

Det er også risiko for at forebyggende arbeid ikke i tilstrekkelig grad blir prioritert. Økt globalisering gir risiko for rask spredning av smitte.

Velferd, arbeid og pensjon

Utgiftene til de offentlige velferdsordningene var i 2013 på over 534 mrd. kroner, og utbetalingene gjennom trygdesystemet står for over en tredjedel av statsbudsjettet. I økonomiske framskrivninger er det lagt til grunn at det vil være en sterk økning i utgiftene til pensjoner, helse og omsorg i årene som kommer. Bærekraften i velferdsordningene er avhengig av at velferdsmodellen har høy oppslutning og legitimitet i befolkningen. For å sikre dette må det være god balanse mellom hensynet til å sikre

inntekt for de som faller utenfor arbeidslivet og hensynet til å stimulere til økt arbeidsdeltakelse.

Den demografiske utviklingen gjør at Norge i løpet av de neste tiårene kan få en dobling i andelen alderspensjonister sammenliknet med antallet personer i yrkesaktiv alder. Dette innebærer at det er viktig å lykkes med å sysselsette en stor andel av befolkningen i yrkesaktiv alder.

Det er nå mer enn 18 prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder som mottar helse-relaterte ytelser. Det er mer enn 300 000 uførepensjonister i Norge, og antallet unge uførepensjonister er stigende. Det er risiko for at velferdsordningene i kombinasjon med befolkningens inntektsutvikling ikke bidrar til økt sysselsettingsgrad blant befolkningen i yrkesaktiv alder. Det er også en risiko for at samspillet med helse-sektoren, spesielt knyttet til forebyggings- og behandlingstiltak som påvirker befolkningens arbeidsevne, ikke er godt nok. Samtidig indikerer undersøkelser at omfanget av svindel mot ordninger i folketrygden er betydelig.

Det er betydelig kompleksitet forbundet med velferdsordningene og saksbehandlingen av disse. Effekten av regelendringer er derfor meget usikker, både for den enkelte og for samfunnsøkonomien. Det er risiko for at et komplekst og uoversiktlig regelverk fører til feil og at målene med ordningene ikke nås. Utvikling av fullverdige, moderne og integrerte ikt-løsninger har siden etableringen av NAV i 2006 vært en forutsetning for å kunne nå målene som er satt for NAV-reformen. Høsten 2012 ble det igangsatt et omfattende ikt-moderniseringsarbeid med en kostnadsramme på 3,3 mrd. og varighet over 6 år. Etter en re-planlegging høsten 2013 er det fremdeles høy risiko knyttet til gjennomføringen av moderniseringen, blant annet på grunn av kompleksitet, omfang og avhengighet mellom ulike systemer.

Innvandringen til Norge har økt de siste årene. Det er en risiko for at man ikke lykkes i å nå målet om å integrere innvandrerne i arbeidslivet. Velferdssystemet og -forvaltningen kan få utfordringer i håndteringen av disse gruppene.

Arbeidsinnvandringen bidrar til verdiskapning, men samtidig er det risiko for sosial dumping.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap dreier seg om å sikre borgernes liv, helse og sentrale samfunnsverdier som samfunnsstabilitet og en velfungerende økonomi. Det norske samfunnet har de siste årene vært utsatt for flere alvorlige hendelser, som ekstremvær, flom, terrorangrep, pandemi og store branner. Slike uønskede hendelser vil kunne få store konsekvenser for opprettholdelse av kritisk infrastruktur og viktige samfunns-funksjoner på flere områder (helse, vann, mat, energi, kommunikasjon o.l.).

Et trygt og velfungerende samfunn forutsetter at en rekke tjenester, funksjoner og installasjoner er på plass innen så å si alle samfunnssektorer. Dette stiller store krav til helhetlig styring og samarbeid på tvers av sektorer, forvaltningsnivåer og etablerte ansvarsområder. Dette gjelder både forebyggende beredskapsarbeid, analytisk arbeid og krisehåndtering.

Gode informasjons- og kommunikasjonssystemer er en forutsetning for effektivt samvirke mellom ulike etater, virksomheter og forvaltningsnivåer. Hensiktsmessig kommunikasjon på tvers av ansvarsområder er nødvendig for å kunne gjøre gode vurderinger av risiko på alle nivåer og utarbeide helhetlige og integrerte beredskapsplaner, med tydelig definerte ansvarsforhold i krisesituasjoner.

Anslag mot eller svikt i ikt-systemer vil kunne sette helt sentrale samfunnsfunksjoner og -tjenester ut av spill. Ikt-sikkerhet er derfor av avgjørende betydning for rikets sikkerhet og for kritisk infrastruktur for vann- og energiforsyning, bankvesen mv. Robuste ikt-systemer er også en vesentlig komponent i et pålitelig varslingsystem i krisesituasjoner, både internasjonalt, nasjonalt og lokalt.

En særskilt risiko ved beredskapsplaner og -systemer er at manglende testing og øvelser kan føre til feil bruk og svak utnyttelse av systemene.

Samfunnssikkerhet og beredskap forutsetter også at myndighetene har et tilstrekkelig langsiktig perspektiv på investeringene.

Internasjonalt samarbeid er av sentral betydning for forebygging av uønskede hendelser og håndtering av krisesituasjoner. Det er viktig at kanaler og mekanismer for utveksling av informasjon om trusler etableres og vedlikeholdes. Effektiv utveksling av informasjon på tvers av landegrenser er også helt avgjørende for et treffende og realistisk risikobilde.

8.1 Samferdsel

God infrastruktur er en av grunnpilarene i et moderne samfunn. Det overordnede målet for transportpolitikken er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling. I nasjonal transportplan 2014–2023, som omfatter sektorene veg, jernbane, luftfart og kyst, legges det opp til en planramme på 508 mrd. kroner. Dette er en betydelig vekst i forhold til tidligere rammer. Nasjonal transportplan har også andre vesentlige mål knyttet til reduksjon i klimapåvirkning, bedret trafiksikkerhet og universell utforming.

I tillegg har regjeringen varslet en betydelig økt satsning og ny virkemiddelbruk på samferdselsområdet i perioden, herunder etablering av et eget utbyggingsselskap og et infrastrukturfond. I statsbudsjettet for 2014 er det gitt betydelige økte bevilgninger til veg og bane.

Investeringsanskaffelser- /prosjekter utgjør en viktig og vesentlig andel av virksomheten til Statens vegvesen, Jernbaneverket og Kystverket og de er avgjørende for virksomhetenes utføring av sine primæroppgaver. Erfaringsvis er det høy risiko knyttet til planlegging og gjennomføring av slike anskaffelser/prosjekter, herunder for vesentlige forsinkelser, betydelige kostnadsoverskridelser og mangelfull kvalitet. Det er også et stort vedlikeholdsetterslep på samferdselssektoren.

8.2 Globalisering, bistand og miljø

Dagens samfunn er stadig tettere vevd sammen gjennom globalisering av økonomi, global migrasjon og globale miljøproblemer. Bevegelse av mennesker, kapital, varer og tjenester over landegrensene har økt betydelig i omfang og øker fortsatt.

Gjennom FN har verdenssamfunnet samlet seg om at hovedutfordringene for en bærekraftig utvikling er internasjonal fattigdom, reduksjon i naturmangfoldet, menneskeskapte klimaendringer og spredning av miljøgifter. Det har de senere årene blitt en tettere sammenkobling mellom miljø- og bistandsområdene, også i norsk politikk og forvaltning.

Den internasjonale økonomien blir stadig mer integrert. Utviklingen skaper store utfordringer for myndighetenes skatte- og avgiftslegging av personer og selskaper med eierskap og transaksjoner over landegrensene. Flere selskaper med statlige eierinteresser investerer i økende grad i internasjonal virksomhet. Videre har selskaper med statlig eierinteresse i økende grad leverandørkjeder av internasjonal karakter. I tillegg kan det være utfordrende å få transparens i hvordan investeringer fra statlige fond blir endelig investert. Integrasjonen av internasjonal økonomi gjør også økonomisk kriminalitet vanskeligere å håndtere.

På bistandsområdet er det risiko for lav måloppnåelse og kostnadseffektivitet og for korrupsjon. Dette er bl.a. knyttet til svake statsstrukturer og forvaltningssystemer og lav grad av åpenhet i mottakerlandene og spredningen av Norges bilaterale bistand på 113 land, over 5000 avtaler og mange kanaler. Til sammen gir dette risiko for svakheter i planlegging og oppfølging av bevilgninger på norsk side. Det er varslet en gjennomgang av bistandsporteføljen og en konsentrasjon av bistanden mot færre land. Nye bistandsformer som resultatbasert bistand gjør utbetalinger mer avhengig av oppnådde resultater enn tidligere. Det kan redusere tradisjonelle risikofaktorer, men kan samtidig øke insentivene til bevisst feilrapportering om resultater.

På miljøområdet er det risiko for at energi- og transportpolitikken ikke er samordnet med klimapolitikken og at samfunnet ikke klarer å møte utfordringene som klimændringene gir for bl.a. overvannshåndtering og sikring mot flom- og ras. Tapet av naturmangfold fortsetter på grunn av endringer i arealbruk og klima, tap av skog, overutnyttelse av fiskeriressursene og invasjon av fremmede arter. Naturmangfoldet taper ofte i konkrete arealbrukskonflikter, selv i verneområder. Det er risiko for at denne utviklingen vil fortsette. Miljøgoder kan forsvinne fordi de er kollektive goder, men også fordi kostnadene ved å fjerne eller forringe godene ikke er verdsatt. Mangel på langsiktig planlegging og manglende samhandling gir risiko for at myndighetene ikke når viktige mål i miljøpolitikken. I tillegg er det risiko for at myndighetene, både nasjonalt og på europeisk nivå, ikke har ressurser og kompetanse til å følge opp at næringslivet ivaretar sitt ansvar for risikovurdering av nye kjemikalier.

9 Budsjett og regnskap for 2013

Riksrevisjonens regnskap er revidert av Ernst & Young AS, som er oppnevnt av Stortingets presidentskap. Regnskap for 2013, med noter og revisjonsberetning, er sendt til Stortingets presidentskap. Se også vedlegg 5 og 6.

Riksrevisjonen fører, fra og med år 2013, internregnskapet etter de nye statlige regnskapsstandardene (SRS). Tabellene under viser resultatregnskap og budsjett og hovedtall fra balanseregnskapet basert på standard oppsett i de nye regnskapsstandardene.

Resultatregnskapet i tabell 9 viser de totale kostnadene for Riksrevisjonens aktiviteter i 2013. Balansen i tabell 10 gir en oversikt over verdien av eiendeler og gjeld per årsskifte.

Tabell 9 Resultatregnskap (tall i 1.000)				
	Budsjett 2013 (SRS)	Regnskap 2013 (SRS)	Avvik budsjett/ regnskap (SRS)	Regnskap 2012 (kontant)
Inntekter fra bevilgning	539 290	504 326	-35 964	-
Driftsinntekter	2 750	2 644	-106	2 507
Sum inntekter	542 040	505 971	-36 069	2 507
Lønn og sosiale kostnader	401 533	385 688	-15 845	331 091
Andre driftskostnader	124 007	103 819	-20 188	122 790
Avskrivninger	16 500	16 473	-27	-
Sum driftskostnader	542 040	507 980	-36 060	453 881
Finansinntekter og -kostnader	-	-9	-9	-
Driftsresultat (nettoutgift)	-	-		451 374
Årsverksinnsats		466		

Tabell 10 Balanse (tall i 1.000)		
	31.12.2013	1.1.2013
Anleggsmidler	63 405	68 245
Omløpsmidler	2 852	3 616
Eiendeler	66 257	71 861
Langsiktige forpliktelser	-64 405	-69 245
Kortsiktig gjeld	-75 746	-67 116
Avregning med statskassen	73 894	64 500
Virksomhetskapi tal og gjeld	-66 257	-71 861

Riksrevisjonens kortsiktige gjeld omfatter i hovedsak feriepengeavsetning, andre påløpte lønnskostnader, skattetrekk, merverdiavgift og øvrige påløpte kostnader per årsskiftet.

Tabell 11 gir en oversikt over hvilken type eiendeler Riksrevisjonen innehar og hvordan tilgang og avskrivninger for disse har vært.

Tabell 11 Eiendeler (tall i 1.000)

	Immaterielle eiendeler	Maskiner, transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy	SUM
Anskaffelseskost per 1.1.2013	36 772	779	60 975	98 526
Tilgang 2013	4 169		7 463	11 632
Akkumulerte avskrivninger er 1.1.2013	-2 187	-520	-27 573	-30 280
Ordinære avskrivninger i 2013	-4 397	-71	-12 005	-16 473
Balanseført verdi per 31.12.2013	34 357	188	28 860	63 405

Tabell 12 viser direkte kostnader (driftskostnader eksklusive husleie, infrastrukturkostnader og andre felleskostnader) fordelt på Riksrevisjonens ulike hovedformål.

Tabell 12 Direkte kostnader per formål (tall i 1.000)

Direkte kostnader per formål (tall i 1.000)	Revisjonsfaglige aktiviteter	Internasjonale aktiviteter	Kompetanseutvikling	Ledelse og støttefunksjoner
Lønnskostnader	262 319	17 102	22 232	87 566
Sykepenger og refusjoner	-7 074	-37	-	-871
Sosiale kostnader	605	19	-	5 143
Andre driftskostnader	19 688	5 710	5 888	19 824
Avskrivninger	3 577	-	-	891
Fordelte driftskostnader	279 115	22 795	28 119	112 553
Prosentvis fordeling 2013	63,1 %	5,1 %	6,4 %	25,4 %
Prosentvis fordeling 2012	60,1 %	4,5 %	9,0 %	26,4 %

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2013 sendes til Stortinget.

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 29. april 2014

Per-Kristian Foss

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

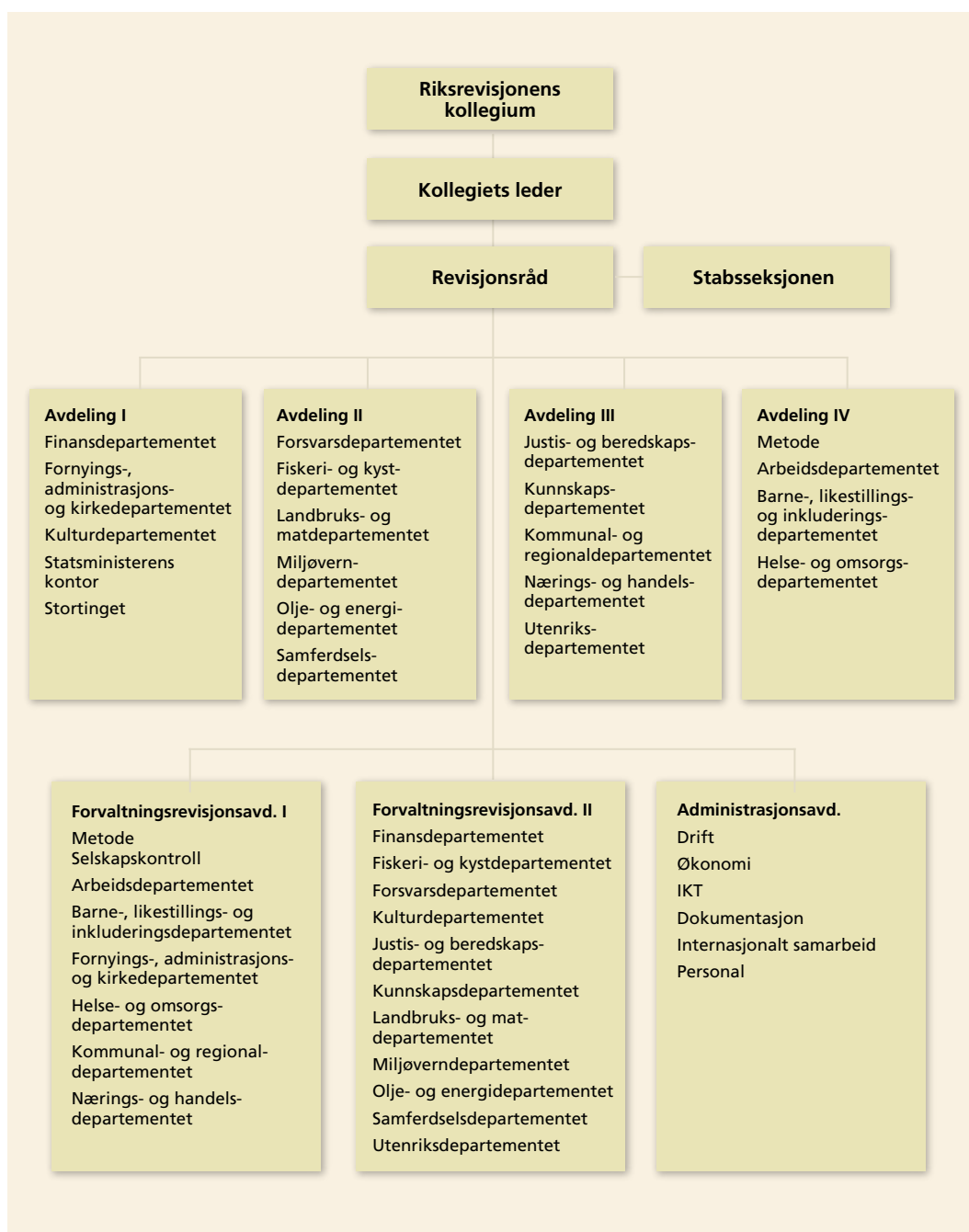
Beate Heieren Hundhammer

Gunn Karin Gjøl

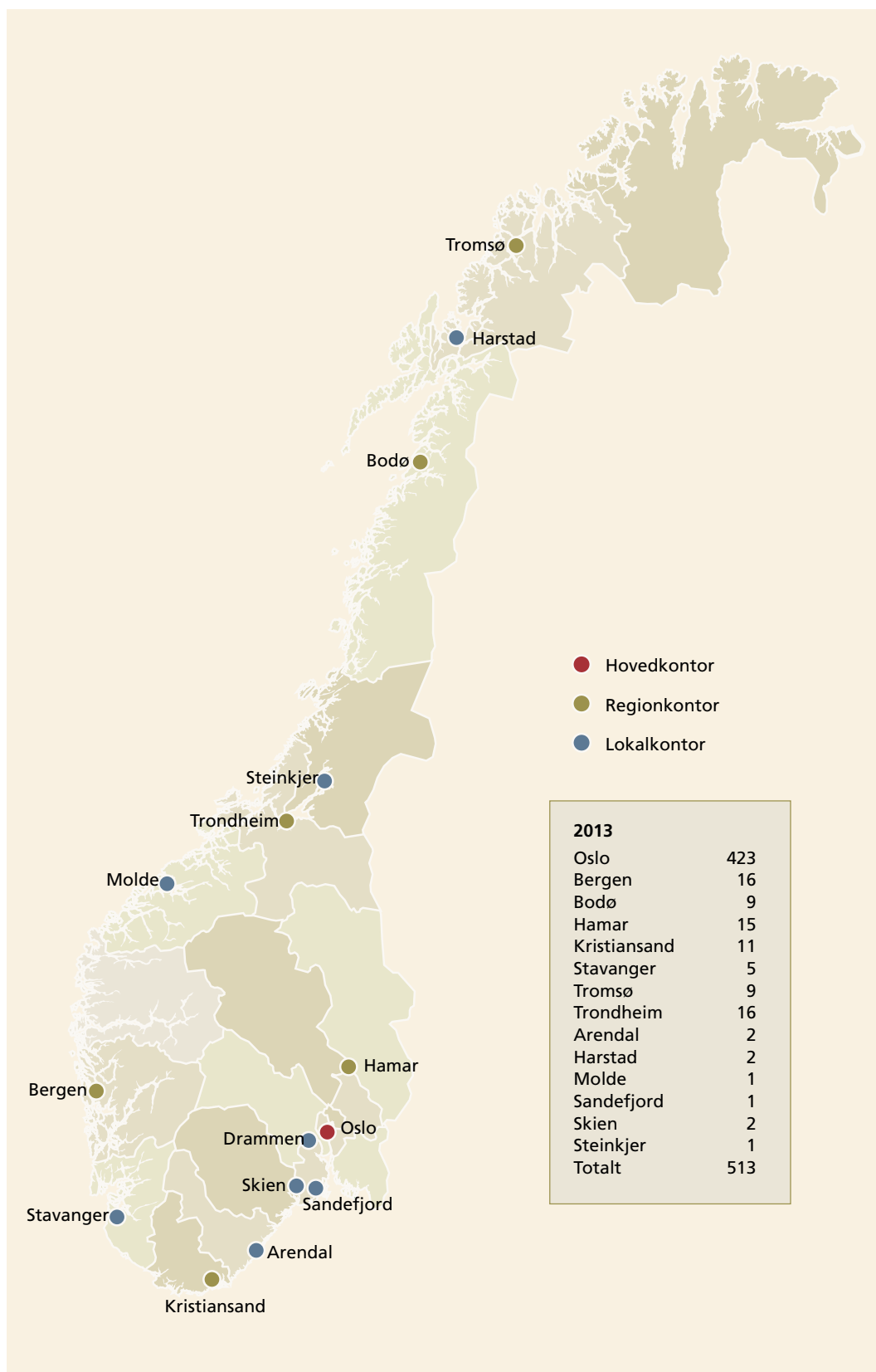
Frode Ludvigsen

Björg Selås

Vedlegg 1: Riksrevisjonens organisasjonskart per 31. desember 2013

Vedlegg 2: Lokalisering av medarbeiderne i Riksrevisjonen per 31. desember 2013

Vedlegg 3: Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2013

Oversendt Stortinget	Dokumentnummer	Tittel
19.02.2013	Dokument 3:6 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av fagopplæring i bedrift
	Dokument 3:7 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av kommunane si styring og kontroll med tenester med nasjonale mål
	Dokument 3:8 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av norsk bistand til helsesektoren i Malawi
08.05.2013	Dokument 2 (2012–2013)	Riksrevisjonens melding om verksemda 2012
11.06.2013	Dokument 3:9 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av NAVs forvaltning av tilretteleggingsgarantien
	Dokument 3:10 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av om offentlige tiltak utredes på en tilfredsstillende måte
	Dokument 3:11 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av skatte- og avgiftsmyndighetenes kontroll av merverdiavgift
	Dokument 3:12 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av tilskuddsforvaltningen i Norsk kulturråd
	Dokument 3:13 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til naturmangfold og friluftsliv
17.09.2013	Dokument 3:14 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av statens arbeid med CO ² -håndtering
	Dokument 3:15 (2012–2013)	Riksrevisjonens undersøkelse av de norske EØS-midlene
05.11.2013	Dokument 1 (2013–2014)	Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2012
19.11.2013	Dokument 3:1 (2013–2014)	Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget
	Dokument 3:3 (2013–2014)	Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet og resultatopnåelse i Helsedirektoratet
28.11.2013	Dokument 3:2 (2013–2014)	Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper for 2012
	Dokument 3:4 (2013–2014)	Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i sykehus

Vedlegg 4: Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2014

Arbeids- og sosialdepartementet	Arbeidsrettet bistand fra NAV
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	- Barnefattigdom - Lang saksbehandlingstid i fylkesnemnda
Finansdepartementet	Toll- og avgiftsetatens grensekontroll
Forsvarsdepartementet	Ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner
Helse- og omsorgsdepartementet	Elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgssektoren, offentliggjort 25. mars 2014
Justis- og beredskapsdepartementet	DSBs oppfølging av departementer og underliggende virksomheter
Klima- og miljødepartementet	- Nasjonalparkane, offentliggjort 3. mars 2014 - Utnyttelse av infrastruktur for forskning i norske områder i Arktis - Myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	- Statlig tilsynsvirksomhet, offentliggjort 3. mars 2014 - Gevinstrealisering av IKT-prosjekter - Kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning
Kulturdepartementet	(ingen)
Kunnskapsdepartementet	Kvalitet og effektivitet i høyere utdanning
Landbruks- og matdepartementet	(ingen)
Nærings- og fiskeridepartementet	(ingen)
Olje- og energidepartementet	- Konsesjonsbehandling i NVE av kraft- og nettutbygginger, offentliggjort 14. januar 2014 - Energieffektivitet i boliger og bygg - Økt utvinning av oljeressurser fra modne områder på norsk kontinentalsokkel
Samferdselsdepartementet	- Intern kontroll i Statens vegvesen - Effektivitet og måloppnåelse i Kystverkets tjenesteproduksjon
Utenriksdepartementet	- Norsk bistand til ren energi - Fellesrevisjon om Arktisk råd - Norsk bistand til godt styresett og antikorrupsjon

Vedlegg 5: Revisjonsberetning

Building a better
working world

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 29 01
www.ey.no
Medlemmer av den norske revisorforening

Til Stortingets Presidentskap

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert Riksrevisjonens samlede årsregnskap for 2013. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer, resultatoppstilling, balanseoppstilling, kontantstrømoppstilling, regnskapsprinsipper og noter.

Kollegiets ansvar for årsregnskapet

Virksomhetens ledelse er ansvarlig for at årsregnskapet gir en dekkende fremstilling i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge, herunder anbefalte statlige regnskapsstandarter (SRS), og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, instruksen for revisor oppnevnt av Stortingets Presidentskap for å revidere Riksrevisjonens regnskap og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av årsregnskapet, med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av presentasjonen av årsregnskapet.

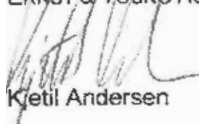
Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er Riksrevisjonen samlede årsregnskap for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2013 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge, og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2013, og av resultater og kontantstrømmer for det avsluttede regnskapsåret i samsvar med anbefalte statlige regnskapsstandarder (SRS) i Norge.

Oslo, 11.mars 2014
ERNST & YOUNG AS

Kjetil Andersen

statsautorisert revisor

Vedlegg 6: Årsregnskap 2013

Ledelseskomentarer

Formål:

Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til

- at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt
- at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte, og slik Stortinget har bestemt.

Regnskapsprinsipp:

Regnskapet er utarbeidet i henhold til reglene i de anbefalte statlige regnskapsstandardene. Standardene ble innført som regnskapsprinsipp i Riksrevisjonen fra og med år 2013, derfor framlegges det i resultatregnskapet ikke sammenligningstall for tidligere perioder i denne rapporten. Da dette er første år med periodisert regnskap kan vi heller ikke i denne rapporten peke på regnskapsmessige utviklingstrekk eller foreta sammenligninger med tidligere perioder på.

Eiendeler:

Verdien av Riksrevisjonens anleggsmidler er per 31.12.2013 vurdert til 63,4 millioner kroner. Dette er en nedgang på 6,2 millioner fra årsskiftet 2012/2013 (av beløpet gjelder 1,4 millioner endring som er gjort av verdi av egenutviklet programvare i åpningsbalansen). Nedgangen skyldes at avskrivningene har vært høyere en tilgang av eiendeler i perioden. Avskrivningene i perioden utgjorde 16,5 millioner samtidig som det i perioden var tilgang av eiendeler på 10,3 millioner. Om lag 36 prosent av årets investeringer gjelder programvare.

Den beregnede rentekostnaden ved kapitalbinding for Riksrevisjonens anleggsmidler i 2013 utgjør om lag 1,1 millioner kroner.

Kostnader fordelt på formål:

Riksrevisjonens driftskostnader utgjorde 507,3 millioner og salgs- og leieinntektene 2,6 million kroner. De totale kostnadene fordelte seg med 55 prosent til revisjon og revisjonsfaglige prosjekter og utviklingsaktiviteter, 22 prosent til felles støttefunksjoner og ledelse, 13 prosent til felleskostnader (husleie, infrastruktur o.l.), 4 prosent til internasjonale aktiviteter og 6 prosent til kompetanseutvikling.

Personalkostnader:

I tråd med de anbefalte statlige regnskapsstandardene beregnes lønnskostnadene i regnskapet med løpende feriepengeavsetning, beregnet pensjonspremie og påslag for arbeidsgiveravgift. I tillegg periodiseres variable lønnskostnader (slik som fleksitid, overtid og overførte feriedager) slik at disse synliggjøres i den periode kostnaden oppstår. Dette medfører at det er bokført et beløp på om lag 20 millioner som skyldig påløpt lønn i balanseregnskapet. Beløpet omfatter beregnet verdi av overført ferie, fleksitid og ansattes tilgodehavende for arbeidet overtid. Dette beløpet har økt med om lag 1,5 millioner kroner siden årsskiftet 2012/2013, økningen har hovedsakelig sammenheng med økning av overført fleksitid og feriedager.

Netto kostnader til lønn og sosiale utgifter utgjorde i 2013 ca. 386 millioner kroner. Årsverksinnsatsen i 2013 var 466 årsverk¹, noe som innebærer at gjennomsnittlig

1) Årsverk-beregningen er i tråd med DFØs standard årsverk-rapport som viser faktisk ressursinnsats målt i årsverk.

lønnskostnad per årsverk var kr 830.000. Av dette utgjorde de sosiale kostnadene (gaver, kantine, velferdstiltak, bedriftshelsetjeneste mm) kr 13.900 per årsverk.

Andre driftskostnader:

Riksrevisjonens øvrige driftskostnader utgjorde for året 2013 103,8 millioner kroner. Dette inkluderer kostnader til leie og drift av lokaler, kjøp av eksterne tjenester, reisekostnader og kontorkostnader. Av beløpet utgjorde kostnadene tilknyttet lokaler 45 prosent, reiseutgifter utgjorde 18 prosent, kontorkostnader (trykksaker, telefon, porto, møter, kurs mm) utgjorde 13 prosent og kjøp av eksterne tjenester utgjorde 9 prosent. Andre driftskostnader beløp seg i 2013 til 223.000 kroner per årsverk.

Inntekter:

Inntektssiden i regnskapet omfatter inntektsføring av driftsbevilgning og salgs- og leieinntekter.

Salgs- og leieinntektene gjelder internasjonale revisjonsoppdrag og utleie av kontorlokaler til IDI (Intosai Development Initiative).

Driftsbevilgningen er inntektsført slik at resultatregnskapet gir et resultat av periodens aktiviteter som er lik 0, dette er gjort ved å inntektsføre til sammen 450,2 millioner kroner av årets netto bevilgning på 483,3 millioner kroner.

Den regnskapsmessige effekten av pensjonskostnad, avskrivninger og investering i varige driftsmidler er utlignet ved at tilsvarende beløp er inntektsført.

Statsregnskapet:

I 2013 viser statsregnskapets utgiftsside et mindreforbruk på 35,5 millioner kroner (medberegnet lønnsrefusjoner i forbindelse med sykdom og fødsler). Riksrevisjonen har ikke bedt om overføring av ubrukt bevilgning til 2014.

Særskilte forhold:

Ved intern gjennomgang av regnskapet i 2013 har det blitt klart at det var forhold i åpningsbalansen som måtte korrigeres. Korrigeringene gjelder arbeidsgiveravgift for avsatte feriepenges, oppjustert dagsats for beregning av verdi av overførte feriedager fra 2012 til 2013, endring av verdifastsettelse av egenutviklet revisjonsstøttesystem grunnet korrigert årsverk-beregning samt korrigeringer av enkelte feil i avsatte feriepenges fra 2012. Dette er korrigert direkte i balansen ihht. SRS 3 nr. 20 og er innarbeidet i kontantstrømoppstilling og avstemming mot mellomværende med statskassen.

Oslo 6. mars 2014

Per-Kristian Foss
riksrevisor

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte statlige regnskapsstandardene (SRS).

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er det lagt til grunn at bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi representerer verdien for fysiske eiendeler.

Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. Verdi knyttet til kunst og bøker er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten.

Finansieringen av anleggsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidlene som finansieringen dekker.

For omløpsmidler er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdsettelsen. Omløpsmidler, fratrullet kortsiktig gjeld og eventuelle øvrige forpliktelser, fremkommer som avregning med statskassen.

Det er i åpningsbalansen gjort enkelte korrigeringer. Korrigeringene gjelder arbeidsgiveravgift for avsatte feriepenger, oppjustert dagsats for beregning av verdi av overførte feriedager fra 2012 til 2013, endring av verdifastsettelse av egenutviklet revisjonsstøttesystem grunnet korrigert årsverkberegning samt samt korrigeringer av enkelte feil i avsatte feriepenger fra 2012. Dette er korrigert direkte i balansen i hht. SRS 3 nr. 20 og er innarbeidet i kontantstrømpoppstilling og avstemming mot mellomværende med statskassen.

Virkningen av korrigeringene for sammenligning av åpningsbalanse mot balanse per 31.12.2013 er som følger:

- Økning av eiendelenes verdi i åpningsbalansen: 1,4 millioner kroner
- Økning av påløpt arbeidsgiveravgift i åpningsbalansen: 4,6 millioner kroner
- Økning av påløpte lønnskostnader i åpningsbalansen: 3,4 millioner kroner

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av tjenester foretas i takt med utførelsen. Inntektsføring av husleie foretas i takt med leieavtalens løpetid.

Inntekter fra bevilgningsfinansierte aktiviteter

Bevilgninger inntektsføres i den periode da aktiviteten som bevilgningen er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper. Ved avleggelse av årsregnskapet er årets endelige bevilgning til drift inntektsført. Endelig bevilgning til drift tilsvarer årets bevilgninger og eventuelle belastningsfullmakter på post 01-29. Ubenyttet bevilgning som ikke overføres til neste regnskapsår, er ikke inntektsført.

Investeringsbevilgninger føres som Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler i balansen med det beløpet som faktisk er investert i regnskapsperioden. Overførbar investeringsbevilgning inntektsføres ikke.

Kostnader

Kostnader som gjelder transaksjonsbaserte inntekter, regnskapsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Kostnader som finansieres ved bevilgning regnskapsføres i den periode aktivitetene som bevilgningen er forutsatt å finansiere er utført.

Pensjoner

Det er i SRSene lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er således ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarende NRS 6. Riksrevisjonen betaler ikke premie til SPK, men denne dekkes over sentralt kapittel i statsbudsjettet, derfor legges det til grunn en sjablongmessig sats for beregning av pensjonspremie. Denne baserer seg på beste estimat for virksomheten og er beregnet av Statens pensjonskasse. Se også note 2.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, og poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrives til virkelig verdi ved eventuell bruksendring.

Anleggsmidler

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpt og egenutviklet programvare er balanseført.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler (materielle eiendeler som er ment til varig eie og bruk) er balanseført og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

Finansiering av periodiserte poster

Omløpsmidler / kortsiktig gjeld

Nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, har motpost i Avregning med statskassen. Avregningen gir således et uttrykk for statens eierkapital når det gjelder kortsiktige poster og eventuelle finansielle anleggsmidler.

Anleggsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler. Dette representerer finansieringen av disse anleggsmidlene. Ved tilgang av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler balanseføres anskaffelseskostnaden. Samtidig går anskaffelseskostnaden til reduksjon av resultatposten Inntekt fra bevilgninger og til økning av balanseposten *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler*.

Avskrivning av anleggsmidler kostnadsføres. I takt med gjennomført avskrivning inntektsføres et tilsvarende beløp under Inntekt fra bevilgning. Dette gjennomføres ved at finansieringsposten Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler oppløses i takt med at anleggsmidlet forbrukes i virksomheten. Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap

beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidlet på realisasjonstidspunktet, inntektsføres.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Selvassurandørprinsipp

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Riksrevisjonen tilføres ikke likvider gjennom året. Virksomhetene har en trekkrettighet på sin konsernkonto som tilsvarer netto bevilgning. Forskjellen mellom inntektsført bevilgning og netto trekk på konsernkontoen inngår i Avregning med statskassen. Ved årets slutt gjelder særskilte regler for oppgjør/overføring av mellomværende. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overføring til nytt regnskapsår.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.

Resultatregnskap		
<i>Beløp i NOK</i>	Note	31.12.13
Driftsinntekter		
Inntekt fra bevilgninger	1	503 326 173
Salgs- og leieinntekter	1	2 644 451
<i>Sum driftsinntekter</i>		505 970 624
Driftskostnader		
Lønn og sosiale kostnader	2	385 688 423
Andre driftskostnader	3	103 818 775
Avskrivninger	4, 5	16 472 891
<i>Sum driftskostnader</i>		505 980 089
Driftsresultat		-9 464
Finansinntekter og finanskostnader		
Finansinntekter	6	24 166
Finanskostnader	6	14 702
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		9 464
Resultat av periodens aktiviteter		0
Avregninger		
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0
<i>Sum avregninger</i>		0

Statsregnskapsrapportering for bruttobudsjetterte virksomheter. Periode 201312			
<i>Beløp i NOK</i>	Konto	Bevilgning	Regnskap
I Driftsutgifter	00510	486 000 000	459 145 603
II Investeringer			
III Inntekter	3051	2 750 000	2 644 451
IV Overføringer			8 636 157
V Innbetalinger – Norges Bank	60086101		12 662 594
VI Utbetalinger – Norges Bank	60086102		419 195 686
VII Bevegelse mellomværende			662 912

Balanse

Beløp i NOK	Note	31.12.13	01.01.13
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Rettigheter og lignende immaterielle eiendeler	4	34 357 452	34 585 142
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		34 357 452	34 585 142
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	5	187 830	258 417
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	28 859 253	33 401 668
<i>Sum varige driftsmidler</i>		29 047 083	33 660 084
Sum anleggsmidler		63 404 535	68 245 227
B. Omløpsmidler			
II Fordringer			
Andre fordringer	14	4 167 041	3 616 033
<i>Sum fordringer</i>		4 167 041	3 616 033
Sum omløpsmidler		4 167 041	3 616 033
Sum eiendeler		67 571 576	71 861 259
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD			
C. Virksomhetskapital			
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	4, 5	63 404 535	68 245 227
Andre avsetninger for forpliktelser		1 000 000	1 000 000
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		64 404 535	69 245 227
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		22 463	0
Skyldig skattetrekk		13 191 806	13 713 760
Skyldige offentlige avgifter		7 687 107	2 394 412
Avsatte feriepenger		32 689 940	32 480 825
Annen kortsiktig gjeld	18	22 154 383	18 526 610
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		75 745 699	67 115 607
IV Avregning med statskassen			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	72 578 658	64 499 574
<i>Sum avregning med statskassen</i>		72 578 658	64 499 574
Sum gjeld		67 571 576	71 861 259
Sum virksomhetskapital og gjeld		67 571 576	71 861 259

Kontantstrømoppstilling

<i>Beløp i NOK</i>	31.12.13
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	
Innbetalinger	
tilfeldige inntekter	202 712
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	2 644 451
innbetaling av refusjoner	5 008
andre innbetalinger	9 810 424
Sum innbetalinger	12 662 594
Utbetalinger	
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-316 151 304
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk	-85 768 558
utbetalinger av renter	-2 658
andre utbetalinger	-6 999 721
Sum utbetalinger	-408 922 241
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter * (se avstemming)	-396 259 647
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	
utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-10 273 444
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-10 273 444
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-406 533 091
AVSTEMMING	31.12.13
netto avregninger (korr av åpningsbalanse og overføring av ferie, se note 7)	-6 440 375
tilfeldige inntekter	202 712
ordinære avskrivninger	16 472 891
ompostering til gjennomgangskonti NAV refusjoner	-661 540
inntekt fra bevilgning	-450 166 616
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap. 5700/5309	41 792 104
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-11 632 199
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	-4 840 691
endring i leverandørgjeld	22 463
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)	48 318 866
pensjonskostnader (kalkulatoriske)	-48 318 866
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	10 273 444
endring i andre tidsavgrensningposter	8 718 161
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter*	-396 259 647

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

<i>Beløp i NOK</i>					31.12.13
Inntekt fra bevilgninger					
Årets bevilgning					450 166 616
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler av årets bevilgning					11 632 199
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger)					16 472 891
+ inntekt til pensjoner (omfatter både arb.giverandel, ansattandel og arbeidsgiveravgift)					48 318 866
<i>Sum inntekt fra bevilgninger</i>					503 326 173
Salgs- og leieinntekter					
Revisjon EPO					267 327
Revisjon INTERPOL					398 004
Revisjon IRENA					167 752
Revisjon NOTSA					37 367
Framleie av kontorlokaler til IDI					1 774 000
Tilfeldige inntekter					202 712
Motpost tilfeldige inntekter					-202 712
<i>Sum salgs- og leieinntekter</i>					2 644 451
Sum driftsinntekter					505 970 624
		Refusjon innland	Refusjon utland	Drifts-utgifter	
Tilleggsopplysninger:	<i>Kapittel:</i>	30511	30512	00510	SUM
Bevilgning overført fra forrige år		0	0	0	0
Årets bevilgning		2 100 000	650 000	486 000 000	483 250 000
Bevilgning overført til neste år					0

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

Beskrivelse	31.12.13
Lønninger	271 092 687
Feriepenger	33 087 916
Arbeidsgiveravgift	47 510 797
Pensjonskostnader	36 809 459
Sykepenger og andre refusjoner	-9 297 697
Andre ytelser (kantine, bedriftshelsetjeneste, velferdsutgifter mm)	6 485 261
Sum lønnskostnader	385 688 423
Antall årsverk, ekskl overtid*	466
Lønnskostnader per årsverk	827 693

* Årsverkinnsatsen viser faktisk arbeidssinnsats hittil i år, eksklusiv overtid. Tallet beregnes ved bruk av standard rapport i SAP, utarbeidet av DFØ.

Riksrevisjonen betaler ikke selv pensjonspremie til SPK, og kostnad til premie er heller ikke dekket av virksomhetens bevilgning. Premie dekkes i samsvar med sentral ordning i staten.

Det er i regnskapet lagt til grunn en estimert sats for beregning av pensjonskostnad.

Premiesatsen for 2013 er av SPK estimert til 13,28 prosent. Pensjonene er kostnadsført basert på denne satsen multiplisert med påløpt pensjonsgrunnlag i virksomheten. Vi viser for øvrig til note 1 om resultatføring av kalkulatoriske inntekter til pensjoner.

Note 3 Andre driftskostnader

Beskrivelse	31.12.13
Husleie	36 134 863
Vedlikehold og ombygging leide lokaler	596 356
Andre kostnader drift eiendom og lokaler	9 621 608
Reparasjon og vedlikehold maskiner, utstyr	6 891 768
Mindre utstyrsanskaffelser	674 454
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 205 580
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	9 700 372
Reiser og diett	18 844 592
Kontorkostnader, trykksaker og lignende	13 874 234
Telefon, porto og lignende	4 845 254
Øvrige driftskostnader	1 429 691
Sum andre driftskostnader	103 818 775
Andre driftskostnader per årsverk	222 797

Note 4 Immatrielle eiendeler

	Rettigheter mv.
Anskaffelseskost 01.01.2013	36 772 057
Tilgang i 2013*	4 169 473
Anskaffelseskost 31.12.2013	40 941 530
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2013	-2 186 915
Ordinære avskrivninger i 2013	-4 397 162
Balanseført verdi 31.12.2013	34 357 452
Avskrivningssatser (levetider)	5 år, 10 år / lineært

* Av tilgangen gjelder kr 1 358 755 korrigering av åpningsbalansen.

Note 5 Varige driftsmidler

	Maskiner, transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2013	778 979	60 975 339	61 754 318
Tilgang i 2013	0	7 462 727	7 462 727
Anskaffelseskost 31.12.2013	778 979	68 438 066	69 217 045
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2013	-520 563	-27 573 671	-28 094 234
Ordinære avskrivninger i 2013	-70 587	-12 005 142	-12 075 728
Balanseført verdi 31.12.2013	187 830	28 859 253	29 047 083
Avskrivningssatser (levetider)	3–15 år lineært	3–15 år lineært	

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.13		
Finansinntekter			
Agiogevinst			24 166
Sum finansinntekter			24 166
Finanskostnader			
Rentekostnad			2 658
Agiotap			12 043
Sum finanskostnader			14 701
Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:	31.12.13	01.01.13	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	34 357 452	34 585 142	34 471 297
Balanseført verdi varige driftsmidler	29 047 083	33 660 084	31 353 584
Sum	63 404 535	68 245 226	65 824 881
Antall måneder på rapporteringstidspunktet:			12
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2013:			65 824 881
Fastsatt rente for år 2013:			1,73 %
Beregnet rentekostnad på investert kapital:			1 138 770

Note 7 Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (bruttobudsjetterte virksomheter)

		31.12.13	01.01.13	Endring
A) Avregning med statskassen (periodisert og kontant)				
Omløpsmidler				
Andre fordringer		4 167 041	3 616 033	551 008
Sum	A2	4 167 041	3 616 033	551 008
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		-22 463	0	-22 463
Skyldig skattetrekk		-13 191 806	-13 713 760	521 954
Skyldige offentlige avgifter		-7 687 107	-2 394 412	-5 292 695
Avsatte feriepengar		-32 689 940	-32 721 186	31 247
Annen kortsiktig gjeld		-22 154 383	-18 286 249	-3 868 134
Sum	A3	-75 745 699	-67 115 607	-8 630 092
Langsiktige forpliktelser				
Andre forpliktelser (ved evt utflytting fra lokaler)		-1 000 000	-1 000 000	0
Sum	A4	-1 000 000	-1 000 000	0
Avregning med statskassen	A	-72 578 658	-64 499 574	-8 079 084
B) Hovedposter fra kontant mellomværende som inngår i avregning med statskassen				
Omløpsmidler				
Beholdningskonto (evt. egne bankkonti, kassebeholdninger)				
Forskudd ansatte/lønnsb.lån mv.		927 879	826 356	101 523
Kortsiktig gjeld				
Skattetrekk		-13 191 806	-13 713 760	521 954
Annen gjeld		-60 130	-99 566	39 436
Avregning med Statskassen/kontantbasert mellomværende, jf. S-rapport	B	-12 324 058	-12 986 970	662 912
Avstemming av periodens resultat mot endring i mellomværende med statskassen				
Konsernkonto utbetaling				-419 195 686
Konsernkonto innbetaling				12 662 594
Netto trekk konsernkonto				-406 533 091
Tilfeldige inntekter				-202 712
Inntektsført fra bevilgning (kontogruppe 19)				450 166 616
Abeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap 5700/5309				-41 792 104
Korrigert AGA av feriepengar i åpningsbalanse				4 579 796
Korrigerte dagssatser lønnsavsetning åpningsbalanse				3 449 525
Korrigert verdi av NYS i åpningsbalansen				-1 358 755
Korrigert feil i feriepengeavsetning fra 2012				-74 306
Overføring av feriepengeavsetning, statlige arb.givere				-155 885
Forskjell resultatført og netto trekk på konsernkonto				8 079 084
Resultat av periodens aktiviteter før avregning				0
Sum endring i avregning med statskassen				8 079 084

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

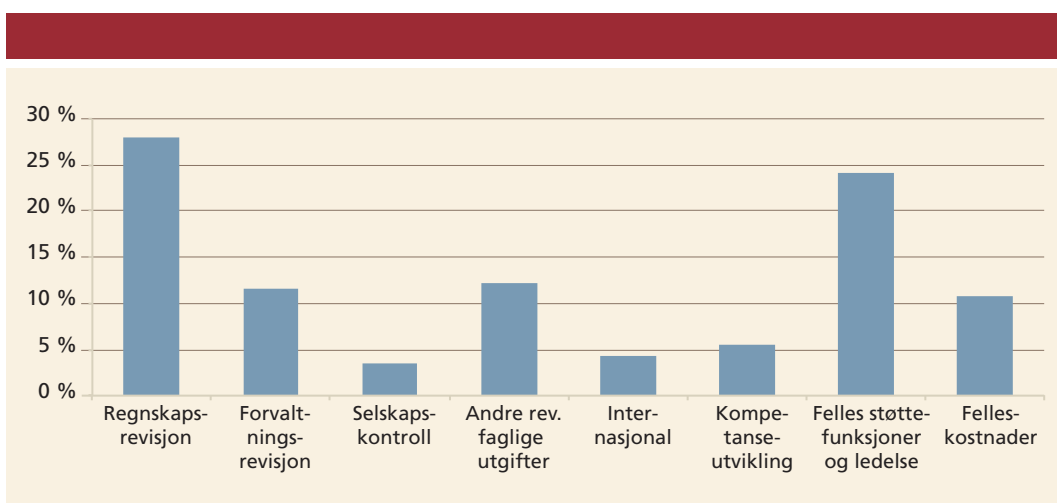
Fordringer	31.12.13	01.01.13
Lån til ansatte (nedbetalingstid over 1 år)	694 058	513 172
Reiseforskudd	181 008	253 852
Lønnsforskudd	-5 978	0
Andre fordringer på ansatte	59 332	59 332
Forskuddsbetalte kostnader	1 923 242	872 183
Andre kortsiktige fordringer (refusjoner fra NAV)	1 315 379	653 839
Sum andre kortsiktige fordringer	4 167 041	2 352 378

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Gjeld	31.12.13	01.01.13
Negativ netto	0	0
Skyldige reiseutgifter	-901 186	-555 771
Annen gjeld til ansatte (fleksitid, overtid, overført ferie mm)*	-20 026 764	-15 381 302
Påløpte kostnader	-1 226 433	-2 349 176
Sum annen kortsiktig gjeld	-22 154 383	-18 286 249

* Posten annen gjeld til ansatte ble oppjustert med 3 millioner i 2013 pga feil i åpningsbalansen, beløpet som vises per 01.01.2013 er beløpet fra den opprinnelige åpningsbalansen.

Formålsregnskap									
	SUM	Regnskaps- revisjon	Forvaltnings- revisjon	Selskaps- kontroll	Andre rev. faglige utgifter	Internasjonal	Kompetanse- utvikling	Felles støtte- funksjoner og ledelse	Felles- kostnader
Inntekter	-2 644	0	0	0	0	-870	0	0	-1 774
Lønn og sosiale utgifter	385 688	128 506	51 875	15 838	58 743	17 027	22 158	88 488	3 053
Andre driftskostnader	120 292	12 736	6 860	1 404	2 275	5 709	5 879	32 722	52 708
SUM	503 336	141 242	58 735	17 242	61 018	21 865	28 037	121 209	53 987
		28 %	12 %	3 %	12 %	4 %	6 %	24 %	11 %

Formålsregnskapet viser hvordan kostnadene i regnskapet fordeler seg på våre ulike formål. Diagrammet ovenfor viser prosentvis fordeling av kostnadene. Formålet *felleskostnader* viser kostnadene ved vår felles infrastruktur (lokaler, IKT-utstyr) og andre felleskostnader som videreformidles av administrasjonen til hele organisasjonen (telefonutgifter, porto, kantine mm).

Resultat – oppfølging internasjonal bistand

	Regnskap for varer og tjenester til bistand	
	2013	2012
Malawi	14 000	470 731
Zambia	477 138	797 524
Serbia	0	106 255
Nepal	387 765	404 166
Macedonia	297 035	112 490
Uganda	911 420	125 617
Sør Sudan	167 021	0
SUM	2 254 378	2 016 782
Adm/kompetanseoppbygging	106 067	184 628
SUM total	2 360 444	2 201 410

Regnskapet for internasjonal bistand viser bokførte utgifter til varer og tjenester i forbindelse med Riksrevisjonens bistandsarbeid. Utgiftene er oppgitt per 31.12.2013 og sammenlignes med regnskap for forrige år. Det totale forbruket tilknyttet bistand utgjør 65 % av årets opprinnelige budsjett til dette formålet.

Andre opplysninger

Riksrevisjonens kontoradresse er Pilestredet 42, Oslo.

Riksrevisjonens oppgaver følger av Grunnloven § 75 k, lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004.

Riksrevisjonen er underlagt Stortinget og er Stortingets eksterne kontrollorgan.

Vedlegg 7: Orientering om INTOSAI Development Initiative – IDI

INTOSAI Development Initiative (IDI) er et utviklingsorgan for riksrevisjoner i utviklingsland. IDI bidrar til bedret revisjonskapasitet i mer enn 140 riksrevisjoner i utviklingsland gjennom behovsbaserte, målrettede, fremsynte og bærekraftige utviklingsprogrammer. Virksomheten omfatter styrking av profesjonell kompetanse for ledere og revisorer, organisasjonsutvikling, og styrking av institusjonell kapasitet. IDI er en integrert del av INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions), verdenssammenslutningen av riksrevisjoner som omfatter 192 medlemmer.

Riksrevisjonen overtok ansvaret for IDI i 2001. Overtakelsen var godkjent av Stortinget, jf. Dokument 3:14 (1997–98) og Innst. S. nr. 8 (1998–99), og INTOSAI's øverste organ (kongressen) i 1998. I Norge er IDI organisert som en stiftelse med et styre, sekretariat og en rådgivende komité.

IDI's styre hadde i 2013 ni medlemmer. Riksrevisjonens leder er leder av styret for IDI, og tre andre styremedlemmer kommer fra ledelsen i Riksrevisjonen. De andre styremedlemmene er riksrevisorer i Canada, Nederland, Storbritannia, Sverige og Zimbabwe. INTOSAI's generalsekretær og formannen i INTOSAI's hovedkomité for kapasitetsutvikling er observatører. Riksrevisjonens leder er styremedlem i INTOSAI i kraft av å lede den riksrevisjonen som har ansvaret for IDI. Styrevervet i INTOSAI gir Riksrevisjonen en unik mulighet til medinnflytelse i utviklingen av INTOSAI som organisasjon.

IDI-sekretariatet holder til i Riksrevisjonens lokaler i Oslo. Hovedoppgaven for sekretariatet er planlegging og gjennomføring av utviklingsprogrammer. Sekretariatet benytter fire arbeidsspråk – arabisk, engelsk, fransk og spansk, og sekretariatet har en internasjonal stab.

I 2009 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom INTOSAI og 15 giverorganisasjoner. Antallet giverorganisasjoner har nå økt til 20. Gjennom samarbeidet deltar riksrevisjoner og givere i et felles framstøt for en mer strategisk tilnærming og økt støtte til styrking av riksrevisjoner i utviklingsland. IDI er sekretariat for dette samarbeidet. INTOSAI-giversekretariatet rapporterer til styringsgruppen for samarbeidet og inngår som en integrert del av IDI-sekretariatet.

2013 var det siste året i IDI's strategiske planperiode 2007–2013. En ny strategisk plan for 2013–2018, samt et nytt mandat for IDI ble godkjent av styret i IDI og enstemmig vedtatt av INTOSAI kongressen i oktober 2013. Vesentlige endringer i ny strategisk plan og inkluderer muligheten til å arbeide bilateralt med de svakeste riksrevisjonene i verden, mandat til å gjennomføre kapasitetsutviklingsprosjekter basert på full kostnadsfinansiering og en endring av fokus til å økende grad å arbeide med utvikling av institusjonell kapasitet (herunder sentrale temaer som riksrevisjoners uavhengighet).

Postadresse
IDI, Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep
Oslo, Norge

Besøksadresse
Pilestredet 42
Oslo
Norge

Telefon
+47 21 54 08 10

Telefax
+47 21 54 08 50

E-Post
idi@idi.no

IDI gjennomgikk i 2013 en ekstern evaluering. Evalueringsrapporten var positiv og påpekte blant annet at:

- IDI har stor tillit og et godt omdømme blant riksrevisjoner, INTOSAI organer og givere.
- IDIs samarbeidspartnere er av den oppfatning at IDIs programmer holder høy kvalitet, er tilpasset behovene i målgruppen, og nyttige.
- IDIs behovsbaserte tilnærming har skapt eierskap til programmene blant de deltakende riksrevisjoner, og har ført til effektiv kompetanseoverføring.
- IDI har svært dyktige medarbeidere som effektivt møter forventningene og behovene til riksrevisjoner i utviklingsland

Evalueringen inkluderer også 20 anbefalinger. IDI er enig i alle anbefalingene og har igangsatt arbeidet med å implementere disse.

IDI foretar regelmessige og omfattende analyser av utviklingsbehov i riksrevisjoner og INTOSAI-regioner. Dette har gitt et godt grunnlag for planlegging og gjennomføring av nye utviklingsprogrammer. I 2013 startet IDI arbeidet med å gjennomføre en oppdatert behovskartlegging av riksrevisjonenes behov for støtte gjennom en global undersøkelse som har blitt sendt til nærmere 200 riksrevisjoner. Resultatene av undersøkelsen vil være klare i midten av 2014. Disse resultatene samt de finansielle midler som er tilgjengelige vil danne grunnlag for de nye programmene som vil bli tilbudt.

IDI legger til grunn at utviklingsprogrammene skal resultere i varige forbedringer. Partnerskap brukes i stor utstrekning for å sikre bedre resultater. De fleste IDI-programmene gjennomføres i samarbeid med INTOSAIs fagkomitéer og arbeidsgrupper som utvikler standarder og veiledninger, og som kan bidra med ekspertise i utviklingsprogrammene. IDI fremmer likestilling mellom kjønnene i sine programmer. I 2013 var 44 % av deltakerne i IDIs programmer kvinner, og andelen kvinnelige deltakere har økt gradvis de siste fem årene. IDI vedtok i 2013 også en strategi for å styrke fokuset på likestilling og kvinners rettigheter i IDIs arbeide.

Totalt 119 riksrevisjoner fra utviklingsland deltok i IDIs utviklingsprogrammer i 2013. En rekke giver organisasjoner og riksrevisjoner fra utviklede land deltok også i programmene (hvor de dekket egne kostnader). Det var i 2013 mer enn 800 deltakere i IDIs programmer hvor av mer enn 500 deltok i ulike sertifiseringsprogrammer. IDI legger stor vekt på å styrke ledelses-funksjonen i riksrevisjoner fordi dyktig og strategisk ledelse er en forutsetning for uavhengige og effektive riksrevisjoner. Deltakelse på leder nivå er også en viktig faktor for å sikre eierskap til IDIs programmer og for å sikre at de nødvendige ressursene er tilgjengelig for å gjennomføre programmene. 100 ledere i riksrevisjonene i utviklingsland deltok i 2013 i IDIs programmer.

Innføring og implementering av INTOSAIs nye internasjonale revisjonsstandarder for riksrevisjoner har vært det viktigste satsningsområdet for IDI også i 2013. Standardene ble vedtatt i 2010, og er samlet i et omfattende ISSAI-rammeverk (ISSAI – International Standards of Supreme Audit Institutions). Standardene omfatter krav til riksrevisjoners mandat, organisering, metodikk mv. Riksrevisjoner i utviklingsland har gjennomgående store behov for støtte til innføring av ISSAI-ene. 3i-programmet (3i – ISSAI Implementation Initiative) skal i løpet av tre-års perioden 2012–2014 legge til rette for kartlegging av situasjonen i de enkelte land og ha utdannet et betydelig antall (minst et hundre og åtti) spesialister i analyse av utviklingsbehov og veiledning

Postadresse
IDI, Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep
Oslo, Norge

Besøksadresse
Pilestredet 42
Oslo
Norge

Telefon
+47 21 54 08 10

Telefax
+47 21 54 08 50

E-Post
idi@idi.no

ved innføring av standarder. Kartleggingsverktøy er utviklet og opplæringen av spesialister på engelsk startet i 2012. Programmet vil fortsett på engelsk i 2014 og programmet vil også bli gjennomført på arabisk og spansk.

Andre viktige programmer som ble gjennomført i 2013 inkluderer blant annet IT-revisjon, strategisk planlegging, risikobasert regnskapsrevisjon, felles forvaltningsrevisjoner i opplæringsøyemed, samt utviklingen av et globalt resultatmålingsverktøy for riksrevisjoner.

Arbeidet med kontinuerlig forbedring av planlegging og rapportering av resultatoppnåelse i IDI har fortsatt i 2013. Et felles resultatrammeverk for hele IDI er inkludert i IDIs nye strategiske plan. Virksomhetsrapporteringen er betydelig endret for å sikre en mer integrert rapportering som er knyttet opp mot de strategiske målene.

Det har også vært gjort store fremskritt i samarbeidet mellom INTOSAI og givene. Databasen for utviklingsprosjekter som gjelder riksrevisjoner er mye brukt, og har nå 287 registrerte prosjekter og har hatt besøk fra 176 land. En av målsettingene med samarbeidet er å sikre økt og mer effektiv støtte til riksrevisjoner i utviklingsland. I 2010 ble alle riksrevisjoner i utviklingsland invitert til å fremme prosjektsøknader for utviklingsstøtte. Disse ble distribuert til givene i samarbeidet og riksrevisjoner som har mandat til å bidra med utviklingsstøtte. Av de 55 søknadene som ble mottatt, har 25 blitt implementert eller fått finansiering bevilget, mens det for ytterligere 11 søknader er pågående dialog med givere. I oktober 2013 ble en ny tilsvarende søknadsprosess initiert.

I 2013 ble det også gjennomført en studie av riksrevisjoners rolle, mandat og kompetansebehov i forbindelse med revisjonen av petroleums og gruveindustrien (extractive industries). Studien vekket stor interesse, og har blant annet ført til etableringen av en INTOSAI arbeidsgruppe på dette feltet. Arbeidet med å etablere en felles finansieringsordning for utviklingsprosjekter rettet mot riksrevisjoner fortsatte også i 2013.

INTOSAI-giversekretariatet er i økende grad blitt et kompetansesenter som både riksrevisjoner, givere, internasjonale organisasjoner og andre interesserte henvender seg til for kunnskap og informasjon om riksrevisjoner og utviklingssamarbeid.

Driften av IDI-sekretariatet ble også i 2013 finansiert ved tilskudd som utbetales fra Norad. Dette er et langsiktig engasjement basert på Stortingets tilslutning til etableringen av IDI i Norge. En vesentlig del av IDI-sekretariatets kostnader, hovedsakelig lønns- og reisekostnader, kan relateres direkte til konkrete programaktiviteter, mens en mindre del dekker intern administrasjon. Dette driftstilskuddet er en forutsetning for at Riksrevisjonen har kunnet påta seg oppgaven å være ansvarlig for IDI.

Tilskudd til finansiering av INTOSAI-giversekretariatet har i 2013 kommet fra givere i Irland, Norge (Norad), Sveits, Storbritannia, Verdensbanken og Østerrike.

I 2013 er tilskudd til finansiering av IDIs kapasitetsutviklingsprogrammer mottatt fra givere i Finland, Norge (Utenriksdepartementet og Norad), Storbritannia, Sverige, Verdensbanken, INTOSAI og riksrevisjonene i Kuwait og Saudi Arabia. Økonomisk støtte fra givere internasjonalt er en forutsetning for programvirksomheten. IDI har

Postadresse
IDI, Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep
Oslo, Norge

Besøksadresse
Pilestredet 42
Oslo
Norge

Telefon
+47 21 54 08 10

Telefax
+47 21 54 08 50

E-Post
idi@idi.no

hatt en stabil gruppe givere som har skaffet til veie mesteparten av de midlene som trengs. I 2013 har en rekke riksrevisjoner gitt verdifull støtte til IDIs aktiviteter i form av tjenester. Dette inkluderer tilgjengeliggjøring av ressurspersoner, være vertskap for IDI møter, og oversettelse av dokumenter. Riksrevisjonene i Brasil og Norge bidrar gjennom hospitanter som er finansiert av de respektive riksrevisjonene.

Nøkkeltall for IDIs kostnader i 2013 er 21 mill. kroner fra Norad til driften av IDI-sekretariatet samt kapasitetsbyggingsprosjekter, 13,8 mill. kroner fra andre givere ble anvendt direkte til programvirksomheten, og 7,4 mill. kroner til INTOSAI-giversekretariatet. I årsregnskapet for 2013 er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

IDI disponerte i alt 26 årsverk i 2013, fordelt med 15 årsverk ved IDI-sekretariatet og 4,5 årsverk ved INTOSAI-giversekretariatet i Oslo, og 6,5 årsverk på programmedarbeidere stasjonert i INTOSAI-regioner.

Virksomheten fortsetter i 2014 med en rekke kapasitetsutviklingsprogrammer for riksrevisjoner i ulike verdensdeler og andre viktige arbeidsoppgaver som vil ta INTOSAI-giversamarbeidet videre.

Postadresse
IDI, Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep
Oslo, Norge

Besøksadresse
Pilestredet 42
Oslo
Norge

Telefon
+47 21 54 08 10

Telefax
+47 21 54 08 50

E-Post
idi@idi.no

657 493 460 65 237 5 740 612 3 808 164 11 218 9 461

241 344

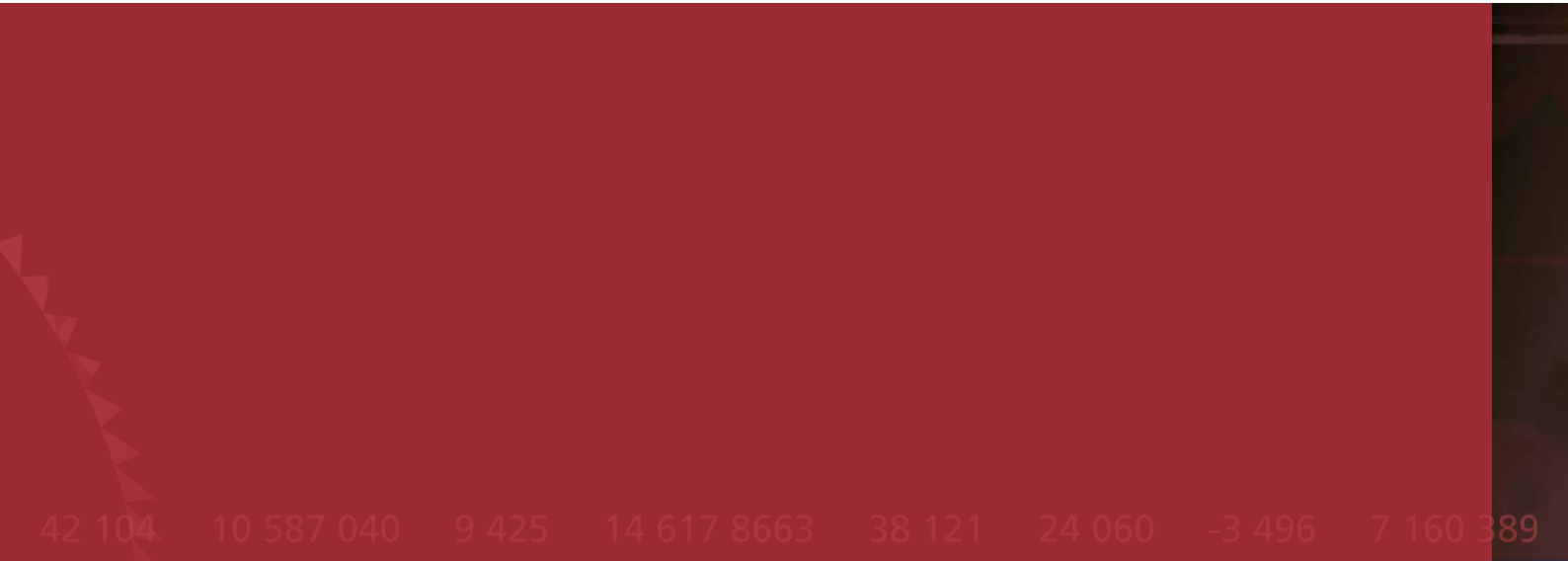
Trykk: 07 Media 2014

Riksrevisjonen
Pilestredet 42
Postboks 8130 Dep
0032 Oslo

Sentralbord: 22 24 10 00
Telefaks: 22 24 10 01
postmottak@riksrevisjonen.no

www.riksrevisjonen.no

42 104 10 587 040 9 425 14 617 8663 38 121 24 060 -3 496 7 160 389